

SUNPINE™

Årsredovisning och hållbarhetsredovisning 2019

SunPine
Box 76 • SE-941 22 Piteå • Sweden
Telefon: +46-911-23 28 00 • E-mail: info@sunpine.se
Besöksadress: SunPine AB, Haraholmen, SE-941 43 Piteå

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

SunPine i media	4-5
VD-ord	6-7
Bygger nytt	8-9
Det här är SunPine	10-20
<i>Hållbarhetsredovisning</i>	
Hållbar verksamhetsutveckling	22-23
Produkternas klimatnytta	24
Resurseffektiva processer	25
Effektiva transporter	26-27
Utsläpp från produktion	28-29
Vad står SunPine för	30-31
Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet	32-33
Ansvarsfulla leverantörssamarbeten	34-35
Mångfald och likabehandling	36
<i>Årsredovisning</i>	
Förvaltningsberättelse	38-41
Resultaträkning	43
Balansräkning	44-45
Kassaflödesanalys	46
Noter	47-53
Underskrifter	54
Revisionsberättelse	55-57
Styrelse	58
Ledningsgrupp	59

2019 – SunPine i media

Ett år präglat av investeringar, nya samarbeten och ett växande intresse från både medier och prominenta gäster.

2019-01-08
SunPine blir med en egen nyhetstidning som lyfter fram bolaget på ett lättillgängligt sätt med intervjuer och fakta.

2019-01-16
Vetenskapsradion på Sveriges Radio sänder i sitt miljöprogram "Klotet" ett reportage från SunPine som lyfter klimatnyttan och behovet av mer miljövänlig biodiesel för att klara bränslebytet.

2019-01-23
SunPine är aktivt på rekryteringsmässor under året, här på Luleå tekniska universitetets student-event LARV.

JANUARI

2019-03-15
SunPine blir Mångfalds A- diplomerad av Piteå kommun. Ulrika Hagman, projektledare för investeringar, och Fd. Vd Magnus Edin mottog diplomaten på scenen vid en av kommunens näringslivsfrukostar.

FEBRUARI

2019-04-02
Dagens Industri, Sveriges största näringslivstidning, lyfter fram SunPines tillväxtplaner i en stor artikel.

2019-04-26
SunPine gästar Luleå Näringslivs välbesökta näringslivsfrukost och produktionschef Jonas Vinblad von Walter berättar om investeringsplanerna.

MARS

2019-05-18
Filmen "Resan mot ett fossilfritt Sverige" med SunPines Fd. Vd Magnus Edin, Fossilfritt Sveriges nationelle samordnare Svante Axelsson och Sveaskogs chef för kommunikation och public affairs Helene Samuelsson publiceras i Ny Teknik, Veckans Affärer och på Youtube.

APRIL

2019-06-05
SunPine tecknar på Världsmiljödagen avtal för att stötta VildaKldz arbete med behövande barn i regionen. Via samarbetet ska barn få veta mer om arbetet med miljö och hållbarhet.

2019-06-10
Första etappen av SunPines utbyggnad är klar. Nya laboratoriets invigning firades. – Behovet av analys och kontroll har bara ökat med åren, konstaterar en nöjd Valeri Naydenov, utvecklingschef, SunPine.

2019-06-11
SunPine är en av aktörerna som välkomnar internationella och nationella gäster till eventet Biobase i Piteå som lyfter biobaserad cirkulär ekonomi. Bland gästerna finns WWF:s president Pavan Sukhdev.

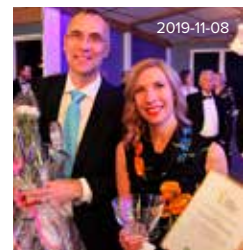
JUNI

2019-11-08
Nya miljötillståndet för nya fabriken vinner laga kraft och arbetet med nybyggnationen kan starta.

2019-11-08
Smurfit Kappa vinner SunPines Hållbarhetspris vid Piteås näringslivsgala. Priset mottas av vd Per Swärd och kommunikationsansvariga Malin Carlborg.

2019-12-17
Nya kontoret med bland annat ett helt nytt våningsplan invigs. Ytterligare ett steg tas i SunPines tillväxtresa.

2019-07-04
SunPine ansluter sig till "2030-sekretariatet" som ska följa upp arbetet med en fossiloberoende fordonsflotta fram till just 2030. "Ska vi få ökat tryck i omställningen så är det också viktigt att visa att jobben och pengarna stannar i Sverige. Därför är SunPine så centrala i omställningen", säger Mattias Goldmann, Fores.

2019-08-22
Samarbetet med LHF/MSSK fördjupas i ett nytt avtal för att utveckla damhockeyn ytterligare, vilket ligger helt i linje med SunPines sponsringsstrategi att verka för en mer rättvis och jämställd elitidrott.

2019-08-27
Riksdagens Miljö- och jordbruksutskott kommer på besök. "SunPine är ett perfekt exempel på hur vi kan förädla vårt aktiva skogsbruk", säger utskottets ordförande Kristina Yngwe.

2019-09-11
Piteå IF spelar i Champions League för första gången och som sponsor är vi självklart på plats och hejar fram laget som genom sitt SM-guld 2018 kvalificerade sig till Champions League.

2019-10-09
H.M. Konungen besöker under stort medieuppbåd SunPine och uttrycker sitt stora intresse för hållbar innovativ industri.

2019-10-21
Nyheten om att Magnus Edin beslutat sig för att lämna sitt uppdrag som verkställande direktör efter sju år publiceras. En rekryteringsprocess startar.

JULI

AUGUSTI

SEPTEMBER

OKTOBER

NOVEMBER

DECEMBER

Vår vision en fossilfri produktion

Ett år präglat av investering i nytt kontor, laboratorium och en ny andra fabrikslinje. Målet: Ett SunPine väl rustat för framtiden.

Under 2019 har SunPine fått fortsatt erkännande från samhället och omvärlden, vi upplever att allt fler hör talas om SunPine. Att Miljö- och jordbruksutskottet med samtliga 27 riksdagsledamöter på eget initiativ ville besöka oss var också en viktig händelse. Utskottet gör en gemensam resa per år och i augusti 2019 valde de att besöka SunPine. Att sedan H.M. Konungen valde att besöka SunPine när han med hållbarhet som tema besökte Norrbotten, var såväl ett stort erkännande som en höjdpunkt under året.

Det känns verkligen bra att vårt stora investerings- och expansionsprojekt, där vi bygger en ny andra fabrik, håller på att förverkligas. Efter sex månaders fördröjning på grund av överklagande av vårt miljötillstånd, har det nya miljötillståndet vunnit laga kraft. Projektgruppen har gjort ett bra arbete under överklagandeperioden och kunde sedan snabbt komma igång med arbetet. Projektet går för fullt och den nya fabriken planeras att komma igång under sista kvartalet 2020.

När den andra fabriken är på plats och i produktion kommer SunPine att under överskådlig tid ha tillräckligt med kapacitet och inköp av vår råvara, tallolja, kommer att vara en utmaning för att kunna utnyttja den nya kapaciteten till fullo.

Hänsyn till närmiljön är och kommer fortsatt att vara en viktigt fråga för oss. Vi investerade under året mer

än 8 miljoner kronor för att reducera den lukt som kan uppstå i området kring fabriken. Vi beslutade även om en investering på 16 miljoner kronor för att öka säkerheten och minska lukten, men också minska den manuella hanteringen vid leveranser och tillverkning av terpentin. Vi har och har haft en god dialog med boende i området och våra grannar på industriområdet. Det ligger även i vårt eget intresse då detta påverkar vår egen arbetsmiljö och vardag.

Under 2019 har alla medarbetare varit utspridda i fem olika byggnader, med tillfälliga kontorsmoduler som lösning i väntan på att det nya kontoret ska stå klart. Den här "ursäktaröran, vi bygger om"-situationen har alla hanterat på ett föredömligt sätt. Nu är vi alla äntligen under samma tak. Dessutom har vi ett nytt större laboratorium klart och i drift.

Vi har även under 2019 genomfört SunPine-dagen som var en del i vårt arbete med vår företagskultur. Det var en heldag där alla medarbetare utifrån ett treårsperspektiv arbetade med våra värderingar och hur organisationen ska kunna växa på ett bra sätt. Hela vår organisation involverades i planeringen för de kommande åren för att vara transparenta kring de utmaningar vi står inför.

Det gångna året har vi varit tvungna att anpassa oss till en fortsatt dynamisk omvärld. Omställningen till de gröna alternativen skapar i sig självt stora förändringar, vilket får

konsekvenser. Dessutom har ett antal externa faktorer påverkat oss och vi har anpassat oss till förändrade förutsättningar. Vi har gjort ett antal saker under året som vi inte har gjort tidigare. Jag kan konstatera att återigen har vi i SunPine visat att vi klarar att vara flexibla och hantera de situationer som uppstår på ett professionellt sätt.

Vi har under året fortsatt vårt arbete med kommunikation och lobbyverksamhet. Vi är beroende av politiska beslut och det är viktigt att öka kännedomen om både SunPine och hållbart skogsbruk. Det är ett viktigt arbete såväl nationellt som på EU-nivå. Nationellt saknas tydliga och långsiktiga förutsättningar som kan skapa grund för investeringar i ny kapacitet för tillverkning av gröna drivmedel.

Under Almedalsveckan i juli presenterade vi att SunPine ansluter sig till 2030-sekretariatet som följer arbetet för att klara en fossiloberoende fordonsflotta 2030. Vi ser det som ytterligare en del i vår fortsatta utveckling. Samtidigt handlar hållbarhetsarbetet inte bara om den klimatnytta vi levererar via vår talldiesel, utan även om att kontinuerligt arbeta för att förbättra vår egen process.

Vi har investerat i den egna industrianläggningen för att kunna ersätta fossil eldningsolja med vår egen bioolja för att täcka energibehovet i produktionen. Vi vill, så långt det är möjligt, bygga upp en hållbar produktion och vår vision är en helt fossilfri produktion. Vi har med extern hjälp börjat mäta SunPines utsläpp och klimatbelastning för att kunna redovisa hela vår påverkan så korrekt och transparent som möjligt. En del av detta arbete presenteras i hållbarhetsredovisningen.

För mig personligen är det dags att summera sju år som vd för SunPine och lämna över rodet. Under min tid i SunPine har jag upplevt en fantastisk utveckling med ett antal innovationer som skapat nya förutsättningar. Vi har vuxit med lönsamhet och tillsammans klarat av att skapa en stabil process och en produktion med hög tillgänglighet.

SunPine är ett fantastiskt företag med stor potential. Det ska bli spännande att fortsatt följa den resan som utomstående. Jag känner mig trygg i min förvisning om att alla kompetenta arbetskamrater fortsätter att utveckla SunPine och nå nya framgångar.

Magnus Edin, f.d vd, SunPine.

Vi rustar för framtiden

SunPine växer. En ny andra fabrik började byggas 2019 för att öka produktionsvolymen av talldiesel med minst 50 procent. Totalt 400 miljoner investeras i det världsledande bioraffinaderiet.

– Det blir en ännu mer högteknologiskt utvecklad fabrik, säger Ulrika Hagman, projektledare för investeringar.

2019 var ett år präglad av nybyggnationer. I väntan på nya lokaler flyttade personalen in i kontorsmoduler, men nu är det nya laboratoriet och kontoret invigt. Därmed är första etappen med att bygga ett större SunPine avklarad. Nu ska bara den nya andra fabriken bli klar.

Ulrika Hagman, projektledare för investeringen:

Vi rustar för framtiden och bygger en andra fabrik och vi bygger för att kunna driva dem som två linjer. Den nya linjen kommer att vara energioptimerad redan från start. Vi bygger förstås den nya linjen med erfarenheter och lärdomar vi fått genom åren i samband med driften av vår första

fabrik. Så det är en ännu mer högteknologiskt utvecklad fabrik vi bygger nu.

Vad har varit den största utmaningen som Du ser det i ditt aktuella uppdrag på SunPine?

– En av de stora utmaningarna rent praktiskt är att den nya fabriken byggs under pågående produktion i den existerande anläggningen. Det har betytt att vi måste planera och ta hänsyn till säkerhet och logistik så att vi inte stör produktionen.

– En annan utmaning är att vi noga måste följa den

struktur och form som hela SunPine bygger upp. Vi måste se till att vi skapar samma standarder och rutiner, så att företagets hela produktionsanläggning sitter ihop som en enhet. Det pågår även löpande investeringar i den befintliga anläggningen och allt måste fasas samman, konstaterar Hagman.

Som en följd av expansionen har också ett nytt laboratorium och ett nytt kontor byggts och tagits i bruk. Nybyggnationen i de delarna omfattar ett helt nytt våningsplan med cirka 270 kvadratmeter kontor, 100 kvadratmeter

konferensrum, 80 kvadratmeter våtutrymmen och en utökning av forskningslaboratoriet från 100 kvadratmeter till 135. Totalt byggs cirka 560 ytterligare kvadratmeter.

Vad blir viktigt under 2020?

Att vi får personal och resursplanering att fungera på ett bra sätt. Vi vill få med den befintliga organisationen i arbetet med den nya fabriken. Att de som ska sköta driften av fabriken gärna är med redan i uppbyggnadsfasen.

Sedan handlar det förstas om att tidsmässigt säkerställa tillgången till vår råvara tallolja när produktionen ska starta och volymerna öka.

Arbetet med fabriken startade den 8 november 2019 och följer planen. I skrivande stund har nybyggnationen och investeringar i redan befintlig anläggning beräknats till cirka 400 miljoner kronor.

Jonas Vinblad von Walter, produktionschef, ser fram emot att den andra fabriken:

Vi får en större flexibilitet med en andra fabrik, med större volymer och två produktionslinjer kommer vi att kunna klara av en större variation på råvaran. Vi får ett bredare spann som vi klarar av att köra vilket är bra.

Vi blir också energieffektivare per ton talldiesel vi producerar. Vi blir på det viset än mer hållbara, vilket är viktigt. Dessutom ger nya fabriken oss en möjlighet att testa en del nya tekniska lösningar som är intressanta.

Vad ser du för utmaningar med att ni växer?

Det är viktigt att vi arbetar för att bibehålla SunPine-andan när vi växer och blir fler. Alla anställda ska vara en del av samma kultur. Det är ett viktigt arbete för oss, vi vill inte förlora vår starka lagkänsla där alla ställer upp för varandra på ett bra sätt, konstaterar Vinblad von Walter.

2018

Investeringsunderlag för en ny andra fabrik tas fram till styrelsen för beslut efter att EU fattat positiva beslut om definitionen av hållbara biobrännslin. Den 4 april presenteras investeringen på 250 miljoner på en andra fabrik för media och allmänhet. I maj inleder Ulrika Hagman sitt arbete som projektledare för nybyggnationen.

2019

Den 11 juni invigs nya laboratoriet som den första delen av det nya SunPine. Ett nytt större laboratorium tas i bruk. Den 8 november vinner nya miljötillståndet laga kraft så att byggnationerna av själva fabriken kan starta. Den 17 december invigs nya kontoret med ett nytt våningsplan och fler mötesrum.

2020

Byggnationerna av nya fabriken fortsätter under vintern och våren. Rekryteringen av cirka tio medarbetare genomförs för att kunna bemanna en andra fabrikslinje. Invigningen planeras till november. När fabriken tas i bruk ökar produktionsvolymen av talldiesel initialt med 50 procent.

Vi vill möjliggöra den gröna omställningen av Sverige.

Vi ser i dag ett starkt ökat intresse för fossilfria alternativ och ny grön teknologi. Inte minst via många satsningar på att utveckla nya hållbara processer och produkter.

SunPine har redan i dag en fungerande teknik och stor erfarenhet av att vidareutveckla en hållbar industriell produktion. Behovet av vår talldiesel ökar då hela samhället står inför en stor omställning i takt med att bränslebytet ska genomföras. Att klara konverteringen bort från fossila bränslen är en överlevnadsfråga för oss alla.

Vi genomför därför investeringen i en ny andra fabrik både för att bidra till den gröna omställningen och naturligtvis även för att öka SunPines lönsamhet.

Styrelsen har ett långsiktigt perspektiv och oavsett konjunkturella svängningar bygger vi för framtiden. Vi kommer med SunPines nya andra fabrik ha potential att skala upp vår kapacitet.

En stor utmaning just nu är att säkerställa råvaruförsörjningen, vilket vi jobbar mest intensivt med i närtid. Fortlöpande tittar vi alltid på nya affärsmöjligheter och produktutveckling. Det ligger lite i vår natur och kultur.

Vi har expanderat väldigt mycket de senaste åren och även om vi inte kan utesluta nya projekt går vi nu in i en fas där vårt fokus är att färdigställa investeringen, och att konsolidera och förfinna de interna processerna.

Sedan SunPine bildades har företaget varit i ständig rörelse, just nu vill vi fokusera på stabilitet utan att förlora den här förändringskraften som bolaget och organisationen besitter. Det är en styrka att vara fortsatt flexibla och förändringsbenägna inför framtiden.

Viveka Beckeman, Styrelseordförande SunPine, Sveaskog.

”Viktigt för framtiden”

H.M. Konungen besökte SunPine. Bränslebytet till klimatsmarta alternativ som talldiesel engagerar.

– Det här är viktigt för framtiden, menade kung Carl XVI Gustaf.

Det var en technical visit lite utöver det vanliga som ägde rum på SunPines bioraffinaderi onsdagen den 9 oktober 2019. H.M. Konungen och landshövdingen Björn O. Nilsson med följe fick en presentation och rundvandring på fabriken ledsagade av bland annat SunPines Fd. Vd Magnus Edin. Kungen ställde många engagerade frågor kring hållbarhetsarbetets olika utmaningar.

– Det är många olika viljor redan kring skogsbruket, en del vill fokusera på produktion, en del vill bevara gammal skog. Det gäller att hitta en bra balans där, konstaterade Kungen.

När utvecklingschef Valeri Naydenov presenterat den kemiska processen bakom SunPine konstaterade Kungen: – Det måste vara väldigt komplext att hantera alla patent och att säkra de tekniker ni utvecklat.

Magnus Edin, Fd. Vd SunPine: – Det är mycket uppskattat att Kungl. Hovstaterna hör av sig om att vår statschef vill besöka

SunPine. Kungen visade såväl intresse som engagemang för vår verksamhet och den talldiesel vi producerar. Hans Majestät var väl insatt och ställde frågor om allt från omställningen till hållbara biobränslen till ett hållbart skogsbruk. Det var ett bra samtal om de utmaningar som finns och våra investeringar inför framtiden.

Kungen tog även del av investeringsbesluten och fakta om den andra fabriken som planeras att tas i bruk 2020. Under rundvandringen i fabriken, som leddes av produktionschef Jonas Vinbland von Walter, tog Kungen också tillfälle att tala med media om sitt intresse för just SunPine och nya hållbara innovationer.

– Ungdomarna och Kronprinsessan är väldigt intresserade. Hon var här för ett antal år sedan och hon engagerar sig i dessa frågor. Hon är lika intresserad som jag och har förstått att det här är viktigt för framtiden, konstaterade Hans Majestät Konungen.

Resan till Norrbotten gick under hållbarhetstema och rymde även besök på Markbygdens vindkraftsanläggning, det stora projektet kring Hybrit och Luleå tekniska universitet.

”Vi var bara tjejer – riktigt roligt”

Plötsligt under underhållsstoppet insåg de att de bara var tjejer som ledde arbetet i fabriken operatörsrum. En milstolpe i SunPines eget jämställdhetsarbete:
– Jag tänkte på att vi var så många, men bara tjejer, säger Camilla Eknor, uppstartssamordnare.

Traditionellt manlig industri förändras nu mot mer jämställda arbetsplatser.

Vid senaste underhållsstoppet på SunPine var det ett skift med enbart kvinnliga medarbetare som ledde arbetet med uppstart av fabriken. En ögonblicksbild som visade att en stor förändring skett. Ett ögonblick som fick medarbetarna att lite stanna upp och registrera att det hände.

Camilla Eknor hade rollen som uppstartssamordnare under stoppet och på lördagen insåg hon att de alla var tjejer i kontrollrummet:

– Vi var fyra tjejer. Jag reflekterade över det. Jag tänkte på att vi var så många, men bara tjejer. Det var riktigt roligt.

– Jag vet att SunPine arbetat för att få in fler tjejer. Vi har alltid haft några hos oss. Men, man är så van att jobba på en mansdominerad industri. Att det är många män är inget man reagerar på, för det har alltid varit så.

– Nu bara råkade vi vara tjejer, kul att se att vi är så många så att det bara kan råka bli så.

Camilla Sundström reagerade också när hon klev in i operatörsrummet:

– ”Men gud, oj, vi är bara tjejer i dag...”

Hon minns också när man första gången parade ihop två tjejer som processoperatörer på ett skift:

– I början 2014 när vi var två tjejer som

operatörer var det väl lite som att ”testa”, men vi klarade ju att köra fabriken så klart. Det har funkat jättebra. Många entreprenörer som kommer hit hajar till lite, ”oj, är ni två tjejer som kör”. Men int´ är det ju nå (skratt!).

Carina Marklund har varit med sedan starten 2010:

– Nog blir vi fler. Men för oss har det nog bara varit naturligt, inget vi själva tänkt på.

Elin Ekebjörk kom in på SunPine i år och blev också förvånad i början:

– Jag visste inte att det var så många tjejer som jobbade här. Så det är lite fränt, faktiskt.

Katarina Samuelsson hoppas att fler tjejer ska bli nyfikna på industrin och välkomnar att fler söker sig till SunPine:

– Det finns inga problem med att vara tjej och jobba inom industrin. Det tycker inte jag.

– När jag utbildade mig hade jag praktik på en annan arbetsplats och då var det en gubbe som sa ”inte borde tjejer vara inom industrin, ni förstör er hy och bla bla”, men det var tio år sedan. Idag är det inte så. Inte här i alla fall.

Mikael Bergvall, processoperatör, överhör samtalet och tillägger:

– Jag tycker det blir en bättre arbetsmiljö när vi är en blandad arbetsgrupp. Jag upplever det så. Det fungerar verkligen superbra.

DET HÄR ÄR SUNPINE

Världsledande bioraffinaderi med klimatnytta

SunPine är ett världsledande bioraffinaderi, baserat på en svensk innovation och entreprenörsbedrift. SunPine är i dag en etablerad miljardindustri som bidrar till den gröna omställningen och därmed förbättrar världen.

SunPine är ett världsledande bioraffinaderi, där verksamheten är baserad på en svensk innovation och entreprenörsbedrift. SunPine är i dag en etablerad miljardindustri som förbättrar världen genom att bidra till den gröna omställningen och en hållbar utveckling.

SunPines affärsidé är tydligt kopplad till den gröna skogsnäringen i Sverige: "SunPines process och medarbetare ska vara världsledande på tillverkning av hållbara produkter baserade på ett hållbart skogsbruk".

SunPine levererar talldiesel från sitt bioraffinaderi på Haraholmen i Piteå till Preem som vidareförädlar den till världens enda Svanen-märkta diesel. Genom att den gröna dieseln varje år reducerar fossilbaserade koldioxidutsläpp från drygt 173 000 dieselmotorer levererar SunPine per definition konkret klimatnytta. Målet är att genom fortsatt expansion öka produktionsvolymerna ytterligare och vara en stark pådrivande faktor i omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Därigenom kan SunPine bidra till att göra världen ännu lite bättre också i en nära framtid.

SunPines ambitiösa mål ställer stora krav i alla led och på alla nivåer i verksamheten. Grundläggande i detta är att SunPine bygger och förstärker sin världsledande position på att addera klimatsmarta processer från en råvara som är en restprodukt från främst svensk massaindustri.

SunPines bioraffinaderi är till stor del fossilfritt i drift redan i dag. De producerade produkterna hjälper andra industrier att producera hållbara konsumentprodukter. SunPine bidrar dessutom till klimatnyttan genom att leverera grön energi i form av fjärrvärme till närliggande industrier.

SUNPINES FÖRDELAR

Använder förnybar råvara från skogsindustrin – för varje avverkat träd planteras minst två nya genom ett hållbart skogsbruk i Sverige.

Minskar inte tillgången på mat i världen – produceras inte av livsmedel.

Förstör inte åkermark – skogsmark förblir skogsmark.

Förädlar restprodukt från massabruk – tallolja är en restprodukt från sulfatmassabruk.

Minskar CO₂-utsläppen med 89 procent.

VERKSAMHETEN I SIFFROR

1,4 miljarder i omsättning **62** anställda **>100** arbetstillfällen skapades i regionen
95 miljoner liter talldiesel per år bidrar till att minska CO₂-utsläppen med **228 403** ton per år

DET HÄR ÄR SUNPINE

En hållbar industriell process

Med hållbarhet och lönsamhet i fokus förfinar SunPine ständigt sin produktionsprocess för att leverera klimatsmarta produkter inom den gröna näringen.

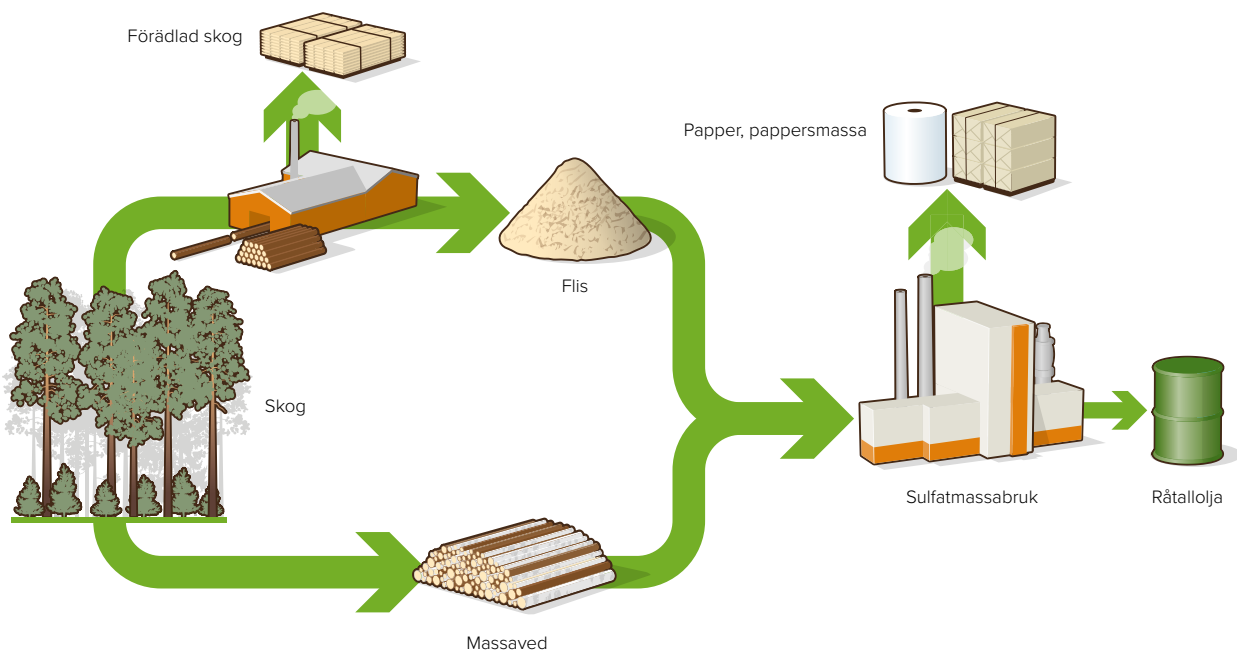
SunPines fabrik på Haraholmen i Piteå har sedan start vidareutvecklats, anpassats och optimerats i takt med att ny teknik installerats. Utvecklingsarbetet syftar till att höja effektiviteten, men också stabiliteten i produktionsprocessen. Utmaningar som uppstått längs vägen har lösts med nya tekniska lösningar. Genom att utveckla världsledande tekniska innovationer går SunPine i frontlinjen för att skapa både hållbara produkter och en hållbar och lönsam framtidsinriktad industri.

SunPines tillverkningsprocess är redan i dag till stora delar fossilfri och ett långsiktigt hållbarhetsmål är att helt eliminera användningen av fossila bränslen.

Under 2017 infördes ett kvalitetsledningssystem och under 2018 genomfördes ISO-revision och

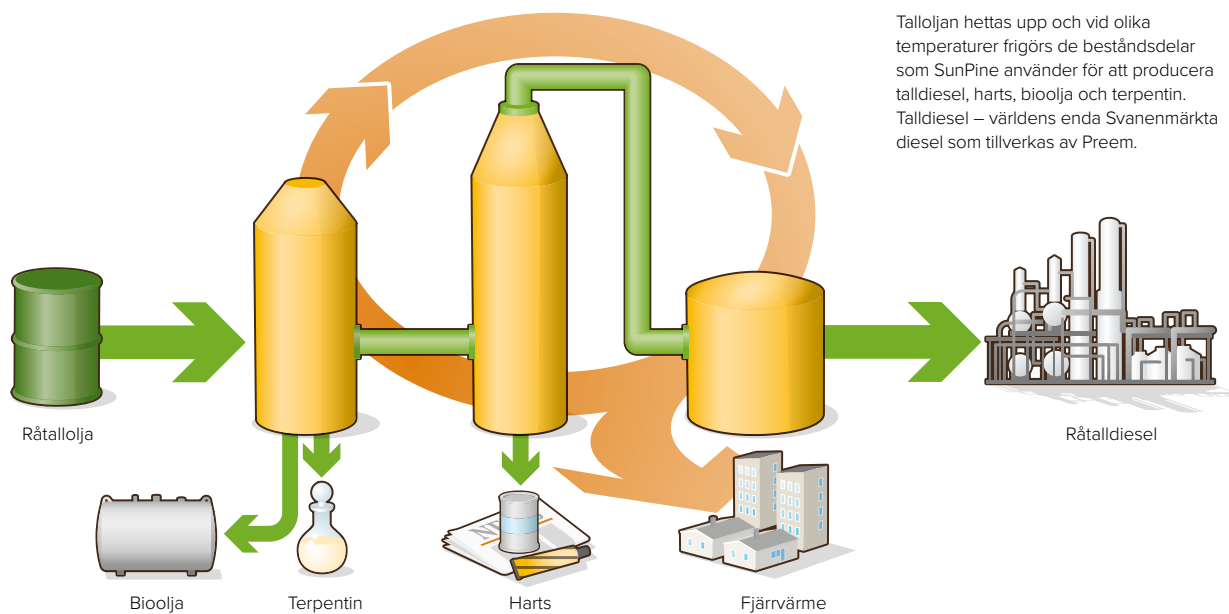
ISO 9001-certifiering erhöles den 17 januari 2019. Dessutom har ett arbete med ISCC-certifiering påbörjats.

Skogsråvaran är förnybar, nedbrytbar och återvinningsbar. Den tallolja som utgör råvara för SunPine, är till största

Svenskt skogsbruk bedrivs på ett hållbart sätt. Sågtimmer levereras till sågverken som i sin tur förädlar detta till konstruktionsvirke för byggindustrins behov. Flis går till massabruken. Massaved levereras direkt till massabruken. Vid produktion av sulfatmassa tas restprodukten råttalloja tillvara på och levereras till SunPine för vidareförädling.

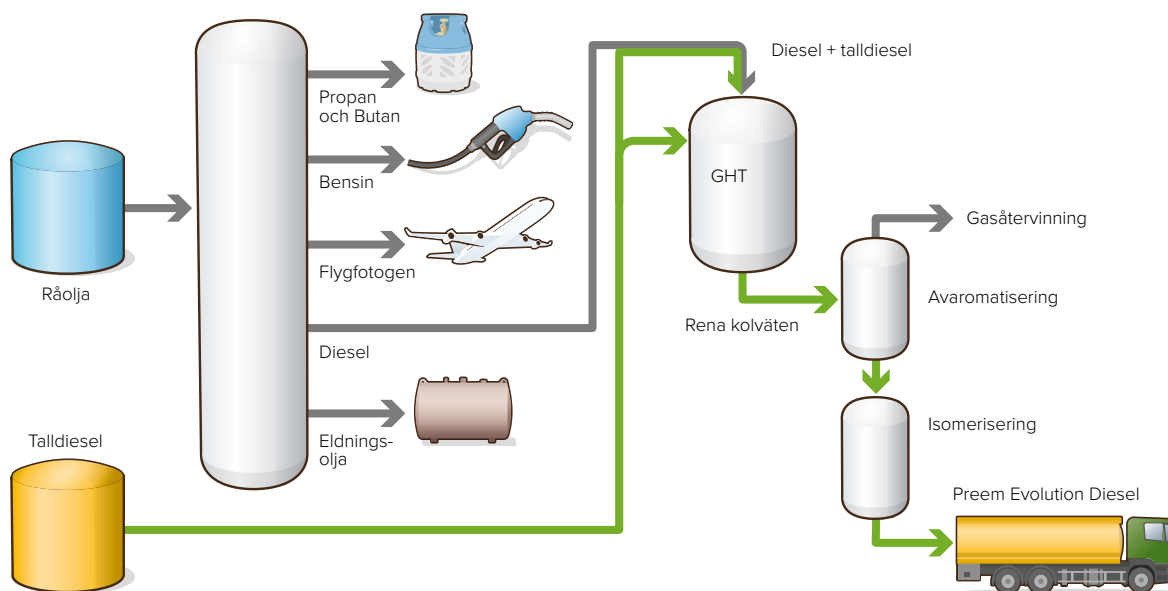

Talloyan hetts upp och vid olika temperaturer frigörs de beståndsdelar som SunPine använder för att producera talldiesel, harts, bioolja och terpentin. Talldiesel – världens enda Svanenmärkta diesel som tillverkas av Preem.

delen av svenskt ursprung och en restprodukt från de svenska massabruken. Tack vare de krav som gäller för det hållbara skogsbruket är råvaran spårbar.

Eftersom svensk skogsvårdslagstiftning inneburit ett återplanteringskrav under mer än 100 år har Sverige idag ungefär dubbelt så mycket skog som för 100 år sedan,

trots att ungefär fyra gånger den ursprungliga stående volymen träd har avverkats sedan tidigt 1900-tal. 70 procent av Sveriges yta består av skog som erbjuder många värden. Samtidigt kan skogen ses som en väl tilltagen reserv av grön energi.

Hållbara produkter från skogen

SunPine levererar innovativa och hållbara produkter baserade på tallolja, en restprodukt från massabruken vars produktion är baserad på förnybar skogsråvara. SunPines produkter finns idag på världsmarknaden i allt från Svanen-märkt diesel till väldoftande parfym.

Talldiesel

I Sverige bedrivs skogsbruk långsiktigt och hållbart. Under en 70-årig levnadscykel vet vi att skogen tar upp mest koldioxid vid 20–40 års ålder och för varje träd som förnygringsavverkas planteras två till tre nya träd.

Talloljan är en restprodukt från massaindustrin som via SunPines energieffektiva process ger den unika talldieseln. Det är en unik produkt som via Preem gett Sveriges bilister marknadens och världens enda Svanen-märkta diesel.

2019 producerade SunPine 95 miljoner liter talldiesel och expansionsinvesteringar pågår för att nå en produktionsvolym på 150 miljoner liter talldiesel. 2019 års leve-

ransvolym motsvarar en positiv klimateffekt som innebär en reduktion med 228 403 ton fossilt koldioxidutsläpp per år. Det motsvarar utsläpp från cirka 129 500 dieselmotorer per år.

Harts

Grönt hållbart harts framställt från tallolja. SunPines harts används som råvara vid tillverkning av en mängd olika produkter. SunPines kund Lawter använder till exempel harts för att tillverka trycksvärta.

Visste du att bärnsten är fossilt vegetabiliskt harts? Harts, från tyskans harz, är ett samlingsnamn för ett

sekret från barrträd. Harts består av kåda, det vill säga olika safter som rinner ut ur ett träd. Människor har använt harts i tusentals år, för att tätat båtar, till färg och för att utveckla plaster.

Harts har många användningsområden, violinisten gör sin stråke sträv med harts. Hartsen blir också trycksvårta, lim, målarfärg och vita streck på vägen. SunPine tillverkar cirka 20 000 ton harts årligen.

Terpentin

En hållbar produkt som också utvinns från det svenska hållbara skogsbruket. Terpentin är en extremt illaluktande kemikalie som märkligt nog används för tillverkning av parfym som på kemisk väg får egenskaper som kan binda väldoftande aromämnen på vår hud.

På den internationella marknaden ökar efterfrågan på rå sulfatterpentin, crude sulphate turpentine. Den får inte förväxlas med den terpentin som används för att späda ut färg, utan den här kemiska produkten används inom tung industri och då bland annat vid parfymtillverkning. SunPine tillverkar cirka 2 100 ton rå sulfatterpentin årligen.

Bioolja

SunPines bioolja är en grön eldningsolja och ett bra förnyelsebart alternativ till fossila eldningsoljor för industrin.

Biooljan har flera utvecklingsmöjligheter. Det finns tankar på att använda den till produktion av bensin eller smörjningsoljor. I och med att den innehåller steroler finns det också möjligheter att utveckla kolesterolsänkande livsmedel eller läkemedel. SunPine tillverkar cirka 53 000 ton bioolja per år.

Fjärrvärme

Hela SunPines verksamhet baseras på ett grundläggande hållbarhetstänkande, från råvaran som är en restprodukt från sulfatmassabruken till vår egen restprodukt, spillvärmens, som via Piteå Energi blir till fjärrvärme.

SunPines industrianläggning är i grunden energieffektiv och produktionsprocessen kräver såväl uppvärmning som nedkylning. Den nedkylning som sker genererar varmt vatten som används till fjärrvärme. Fjärrvärmens används dels i företagets egna industrianläggning, dels i andra större industrilokaler i regionen via fjärrvärmensätet SunPine levererar omkring 1 800 000 kWh fjärrvärme årligen.

En framgångsrik entreprenöriell resa

Lars Stigsson.

SunPine grundades av entreprenören Lars Stigsson. Han presenterade sitt koncept kring förädlingen av tallolja för Sveaskog, Preem och Södra skogsägarna, som varadera ställde upp med 100 MSEK så att en fullskalig fabrik skulle kunna byggas.

De första medarbetarna anställdes 2007 och under 2008 beviljades miljötillstånd.

Hösten 2009 påbörjades byggandet av SunPines industrianläggning som invigdes i maj 2010 varvid produktionen av talldiesel kunde starta. Den första leveransen till Preem gjordes i oktober samma år.

De påföljande åren, fram till mars 2013, låg verksamhetens huvudfokus på att arbeta bort flaskhalsar och skapa en stabil produktion. Den planerade produktionskapaciteten uppnåddes under 2013, vilket också blev det andra året i rad som bolaget redovisade ett positivt

rörelseresultat. Den initiala investeringen uppgick totalt till cirka 350 MSEK.

Våren 2014 beslutade SunPine att fabriken skulle byggas om för att även kunna tillverka en ny produkt – harts. Harts är en befintlig produkt på världsmarknaden som inte är beroende av politiska beslut. Investeringen gjordes huvudsakligen för att ge SunPine ytterligare ett ben att stå på och samtidigt öka lönsamheten. Företaget Lawter, som ägs av Harima Chemicals i Japan, blev ny delägare. Den nya produktionsanläggningen togs i drift i december 2015. Investeringen uppgick totalt till cirka 210 MSEK.

Påföljande år, 2016, kan bäst beskrivas som ett uppstartsår med återkommande driftstopp och ett antal kompletterande åtgärder. Under slutet av 2016 hade den egna organisationen lyckats skapa en stabil produktion med bra tillgänglighet. SunPines strategi och inriktning, i kombination med det utvecklingsarbete som lagts ned sedan maj 2013, fick sin kröning och belöning under 2017. De uppsatta målen nåddes och hela anläggningen och organisationen överträffade förväntningarna.

2018 fattade SunPine beslut att investera 250 MSEK i en ny andra fabrik varvid även byggnationen av ett nytt kontor och laboratorium påbörjades.

Hösten 2019 invigdes det nya kontoret och laboratoriet och den 8 november kunde byggandet av den nya andra fabriken starta efter att det nya miljötillståndet vunnit laga kraft.

Invigning 2016.

Magnus Edin och Valeri Naydenov skålar i det nya laboratoriet, 2019.

HÅLLBARHETSREDOVISNING

Hållbar verksamhetsutveckling

SunPine har sedan verksamheten startade utvecklats med fullt fokus på hållbarhet som utgör grunden för företagets affärsidé. Företaget bidrar till den gröna omställningen av samhället genom att tillverka produkter som tar tillvara rest- och biprodukter från skogsindustrin och ett hållbart skogsbruk. Värdegrunden Hållbarhet, Engagemang och Respekt styr företagets arbete.

Intressentdialog och väsentlighetsanalys

SunPine genomförde under slutet av 2017 och början av 2018 en intressentdialog och väsentlighetsanalys som ett led i vidareutvecklingen av hållbarhetsarbetet och som underlag för företagets hållbarhetsrapport. Syftet var att identifiera de viktigaste frågorna i hållbarhetsarbetet. I intressentdialogen deltog kunder, ägare, leverantörer, boende i närområdet, transportörer, branschorganisationer och ideella, icke-statliga organisationer. Sammanlagt genomfördes tio telefonintervjuer där deltagarna fick prioritera och diskutera vilka hållbarhetsfrågor de ansåg vara mest väsentliga för SunPine. Dialogen kompletterades genom att några av SunPines medarbetare och medlemmar i ledningsgruppen genomförde samma övning. Resultaten från intressentdialogen diskuterades och nyanserades vid en workshop med nyckelpersoner i företaget och mynnade ut i ett antal väsentliga hållbarhetsfrågor. Dessa frågor ligger till grund för innehållet i hållbarhetsredovisningen.

SUNPINES VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSFRÅGOR

SunPine har fortsatt en löpande dialog med viktiga intressentgrupper såsom ägare, medarbetare, kunder, leverantörer, kommunen, myndigheter och närboende. Företagets ambition är att alltid vara öppet med relevant information av intresse. Utvecklingen av hållbarhetsredovisningen är ett ytterligare steg i SunPines process för ökad transparens kring företagets verksamhet.

SunPine och FN:s globala mål för hållbar utveckling

2015 antog världens ledare 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen övergripande syfte är att senast 2030 avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa och att lösa klimatkrisen. SunPine bidrar genom sitt arbete framför allt till mål nr 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 och 15. Genom att identifiera verksamhetens koppling till de Globala målen tydliggörs att det SunPine gör på lokal nivå är viktigt i ett globalt sammanhang.

Certifierat kvalitetsledningssystem

Sedan januari 2019 är SunPine certifierat enligt ISO 9001:2015. Certifikatet är en kvalitetsstämpel som visar att SunPine har ett systematiskt arbetssätt med kunden i fokus. Inriktningen för SunPines kvalitetspolicy, som är

grunden för företagets kvalitetsarbete, ligger på högkvalitativa produkter, nöjda kunder, ständiga förbättringar i verksamheten, bra ledarskap och goda leverantörsrelationer. Inom kvalitetsledningssystemet finns nyckeltal för företagets alla processer och dessa följs upp månadsvis. Bland nyckeltalen finns bland andra nolltolerans för olyckor avseende människor och miljö, kundnöjdhetsmål samt mål för stabil och lönsam produktion. SunPine arbetar ständigt med förbättringar av kvalitetsarbetet. Ett effektivt verktyg är de interna revisioner som utförs regelbundet. Under året har företaget bland annat förbättrat hanteringen av avvikelser samt fortsatt arbetet med måluppföljning och målnedbrytning för ytterligare förbättra processtyrningen under 2020.

Investeringar för ökad produktion

I januari 2018 röstade EU-parlamentet för "Renewable Energy Directive", vilket gav klartecken för tallolja som en del av framtidens hållbara bränslen. För SunPine var detta en förutsättning för beslutet att expandera. SunPine investerar i en ny produktionsanläggning i Piteå för att kunna öka kapaciteten med 50 procent. 2019 fick SunPine miljötillstånd för att bygga ut anläggningen och påbörjade byggarbetet. Den nya produktionslinjen byggs utifrån erfarenheter och lärdomar från den befintliga fabriken. Den nya anläggningen blir exempelvis energioptimerad från start. En stor utmaning i projektet är att bygga anläggningen under pågående produktion samtidigt som säkerhet och logistik är i fokus. Målet är att starta produktionen i den nya anläggningen under hösten 2020,

vilket medför upp till 10-15 nya arbetstillfällen i den egna verksamheten, och åtskilligt fler genom alla de tjänster SunPine ska upphandla. SunPine arbetar aktivt för att utveckla och utöka verksamheten, vilket är en central del i företagets strävan att bidra till den gröna omställningen av samhället i stort. Läs mer på sid 24-27.

SunPines Hållbarhetspris

2018 instiftade SunPine ett Hållbarhetspris som delas ut på Piteå Business Awards i Piteå. Priset utgörs av en specialdesignad glasskål som bland annat innehåller SunPines talldiesel och harts. Genom Hållbarhetspriset uppmärksammar SunPine företag i Piteå som bidrar till en hållbar utveckling och stimulerar andra företag att utveckla sitt hållbarhetsarbete. Priset har varje år olika tema, baserade på de Globala målen för hållbar utveckling. 2019's tema baseras på mål 7 Hållbar energi, mål 11 Hållbara städer och samhällen och mål 12 Hållbar konsumtion och produktion. Hållbarhetspriset 2019 delades ut till Smurfit Kappa som under mer än 40 år har levererat värme till fjärrvärme och Piteå Energi. Samarbetet med Piteå Energi har utvecklats genom åren och fjärrvärmenätet har vuxit. Mer än 3 700 byggnader, tre badhus och en gågata i centrala Piteå värms upp av fjärrvärme från Smurfit Kappa. Smurfit Kappa fokuserar på hållbarhet i hela sin verksamhet och är ett föredöme för andra aktörer.

SunPines övergripande mål

Nedanstående tabell beskriver SunPines övergripande mål och ger exempel på specifika mål samt utfallet för 2019.

Väsentliga hållbarhetsfrågor	Övergripande mål	Exempel på specifika mål och utfall 2019	Mål 2020	Läs mer
Lönsamhet och långsiktig ekonomisk stabilitet	Lönsamhet	✓ Förbereda för ISCC certifiering	Fortsätta förberedelsen för ISCC 2021	Sid 34-35
Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet	Safety First	✓ Noll arbetsolyckor med frånvaro ✓ En miljöolycka med myndighetskontakt	Noll arbetsolyckor med frånvaro Noll miljöolyckor i produktionen med myndighetskontakt	Sid 32-33 Sid 32
Resurseffektivitet	Stabil och lönsam produktion	✓ Tillgänglighet dieselproduktion 99% (exkl. planerade stopp)	Tillgänglighet dieselproduktion 99% (exkl. planerade stopp)	Sid 25
Ansvarsfulla leverantörs-samarbeten	Ansvarsfulla leverantörer	✓ Implementera uppförandekoden för leverantörer	Avstämningar med kritiska leverantörer där uppföljning av krav efterlevnad ingår.	Sid 34-35

Produkter med klimatnytta

Klimatnyttan utgör kärnan i SunPines affärsidé. Genom förädling av en restprodukt från skogsindustrin tar SunPine tillvara resurser på ett effektivt sätt. SunPines förnybara dieselprodukt ersätter fossilbaserad diesel och bidrar därmed till en positiv klimatpåverkan genom minskade koldioxidutsläpp från transportsektorn.

Energi- och resurseffektivt kretslopp

SunPine är världsledande vad gäller framställning av andra generationens drivmedel från förnybara källor. Detta är möjligt tack vare utnyttjandet av restprodukten råttalolja från sulfatmassabruk med skogen som ursprunglig råvara. Ur råttaloljan producerar SunPine på ett energi- och resurseffektivt sätt huvudprodukten råttaldiesel men tillverkar även harts, terpentin och bioolja. Det unika med SunPines tillverkningsprocess är kombinationen av råvaran som används, produkterna som utvinns och det låga energibehov som industrianläggningen har.

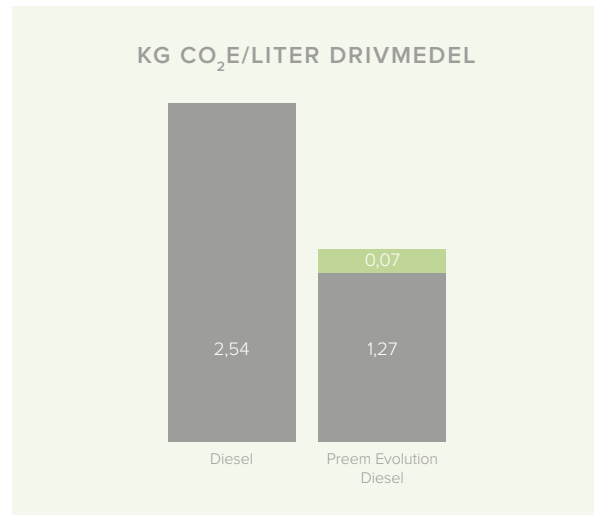
Restprodukten bioolja är ett förnybart bränsle som dels ersätter fossil eldningsolja inom SunPine, dels säljs vidare, bland annat tillbaka till massaindustrin. SunPine arbetar aktivt för att öka användningen av den egna biooljan i sin energiförsörjning. Under 2019 har biooljan ersatt hela 81 procent fossil eldningsolja i pannan. Ur resterande restprodukter kan även ytterligare värdefulla komponenter komma att utvinnas framöver.

Bidrag till minskade koldioxidutsläpp

SunPines produkter bidrar till att minska samhällets utsläpp av fossil koldioxid. Råvaran råttalolja har inga klimatpåverkande utsläpp i produktionskedjan eftersom det enligt definition är en restprodukt som uppstår vid sulfatmassabruk. Klimatpåverkan från SunPines råttaldiesel kommer från transporter av råvaran till SunPines produktionsanläggning samt från SunPines tillverkningsprocess. Utsläppen i processen kommer huvudsakligen ifrån den låga mängd fossil eldningsolja som ännu inte har kunnat ersättas av bioolja i pannan. Under året har SunPine förbättrat rutinerna och verktygen för beräkning av utsläpp av växthusgaser.

2019 producerade SunPine 95 miljoner liter råttaldiesel (111 miljoner liter 2018) som Preem därefter har använt i sin diesel. SunPines råttaldiesel har därmed bidragit till

en minskning av fossilt koldioxidutsläpp på -228 403 ton CO₂e jämfört med om Preems kunder hade använt endast fossilbaserad diesel för sina transporter. Det motsvarar utsläppen från cirka 129 500 dieselmotorer per år.

Baserat på genomförd analys har SunPine sedan produktionsstarten bidragit till en minskning av koldioxidutsläppen från fossila bränslen med 2,11 miljoner ton.

Hållbara råvaror

Den största delen av råvaran råttalolja kommer från svenska sulfatmassabruk. SunPine ställer krav på att råttaloljan ska komma från ett hållbart och ansvarsfullt drivet skogsbruk i enlighet med Energimyndighetens krav på hållbarhetsbesked. Dessutom finns krav på fysisk spårbarhet av råttaloljan, vilket innebär att aktörer i hela produktionskedjan har ett ansvar att uppfylla hållbarhetskriterierna och att lämna information vidare till nästa aktör i produktionskedjan om hur detta sker. Läs mer på sid 34.

Resurseffektiva processer

SunPine arbetar systematiskt och kontinuerligt för en så energi- och resurseffektiv produktionsprocess som möjligt. I denna ambition är proaktivt underhållsarbete och effektiviseringsåtgärder centrala aktiviteter.

Förebyggande underhåll

Ett produktionsstopp innebär inte bara risk för leveransförseningar och intäktsbortfall utan även ökad energianvändning, ökad vattenförbrukning och ökat avfall orsakat av exempelvis materialbyten. Genom förebyggande underhållsinsatser minskar risken för onödiga stopp, vilket bidrar till en resurssnålare produktion med hög tillgänglighet. Tillgänglighet är ett mått på effektivitet och målet 2019 var 99 procent, vilket SunPine nådde (98,6 procent 2018). Detta är exklusive de planerade stopp som skedde under året.

I slutet av 2018 investerade SunPine i ett systemstöd för att optimera verksamheten. Systemet bidrar till ett mer systematiskt underhållsarbete och utveckling av viktiga nyckeltal som kan följas upp med ännu större precision. Systemstödet har under 2019 implementerats i verksamheten och de första analyserna kommer att kunna genomföras under 2020.

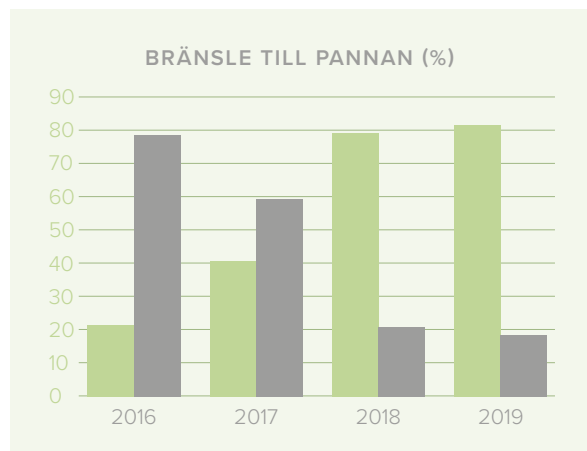
Minimering av avfall

Ett prioriterat område för SunPine är att minska avfallsvolymen i den egna produktionen. Produktionsavfall upp-

står exempelvis vid investeringsprojekt och underhållsarbeten, och kan omfatta plåt, stålskrot, trä och farligt avfall. Ett produktionsavfall som SunPine arbetar för att minska är den vattenblandning som finns kvar efter råtaloljans förbehandling. I stället för att skicka vattnet till deponi utvinnet ett annat företag mineraler och andra ämnen ur vattnet för användning i sin egen industriprocess.

”Det finns en stor efterfrågan på förnybara drivmedel och vi rustar för att öka vår produktion.”

Ulrika Hagman, projektledare expansion, SunPine

Självförsörjande på egna biobränslen

Sedan ombyggnationen 2015 har SunPine successivt kunna öka användningen av egenproducerad bioolja i produktionen, bland annat genom att installera ny utrustning som möjliggör driftsäker eldning av bioolja. 2019 stod den egna biooljan för 81 procent av tillverkningsprocessens energibehov, vilket är en rejäl ökning sedan 2016. Samtliga egna lokaler värms upp med värme från produktionsprocessen. Överskottet säljs som fjärrvärme till Piteå Energi.

Effektiva transporter

SunPine strävar efter att kontinuerligt minska sin miljöpåverkan. En viktig del i detta arbete är att maximera andelen returtransporter och att öka volymerna per lastbilslass samt att samarbeta med anlitade transportörer för att öka andelen lastbilar som körs på biobränsle.

Effektiv logistik

Råtalolja transporteras dels med båt, dels med lastbilar från svenska sulfatmassabruk runt om i Sverige. En viss del råvara köps in från USA och transporteras med båt till Piteå hamn. I och med att SunPine kommer att öka produktionen i samband med driftsättningen av den nya produktionsanläggningen under hösten 2020 kommer inköpen av råvaror att öka. I syfte att minska den negativa miljöpåverkan från transporter strävar SunPine efter att frakta en så stor andel av råtaloljan som möjligt med båt istället för att öka lastbilstransporterna. SunPine arbetar även för att andelen biobränsle hos transportörerna ska öka på lång sikt.

Den färdiga produkten råtdiesel skeppas med båt från Piteå till Preems raffinaderi i Göteborg. Harts transporteras i flytande form i uppvärmda containrar med båt till Belgien. Genom att hartsen inte kyls ner enligt konventionell process sparas den energi som annars hade krävts för att åter värma upp den hos mottagaren. Under 2019 har SunPine fortsatt att optimera båttransporterna och organisera samtransporter tillsammans med andra aktörer. Exempelvis skeppas SunPines harts tillsammans med pappersprodukter från Piteås pappersbruk.

Ökad andel returtransporter, större transportvolym

Ett viktigt fokusområde avseende transporter är maximering av last vid returtransporter så att antalet tomma lastbilar minimeras. SunPine arbetar exempelvis för att lastbilar som levererar råtalolja till produktionsanläggningen transporterar bioolja vid returtransporten. Under 2019 har andelen returtransporter ökat till 65 procent jämfört med omkring 50 procent 2018, vid ungefär samma totala inköpsvolym.

SunPine arbetar också aktivt för att öka volymen per tanklastbil. Under 2019 fick vissa transportföretag dispens för att frakta 74 ton per tankbil i stället för normala 64 ton på vissa sträckor. Därmed kunde SunPine minska antal leveranser.

Utsläpp från produktion

Klimatpåverkan från SunPines verksamhet kommer från transporter av råvaran till SunPines produktionsanläggning samt från SunPines tillverkningsprocess. SunPine redovisar övriga utsläpp från produktionen i en årlig miljörapport i enlighet med miljötillståndet från 2014. SunPines utsläppsvärden understiger den tilldelade årsnivån med god marginal.

Ökad produktion i ny fabrik och nytt tillstånd

SunPines nya produktionsanläggningen började byggas i november 2019. Den ligger i anslutning till den gamla fabriken och kommer att vara mer effektiv och ha mer anpassade lossnings- och lastningskajer där utsläppen av lukt minimeras.

SunPine bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Under 2019 erhöll företaget ett nytt tillstånd för befintlig och utökad verksamhet. Miljötillståndet omfattar drift av en biodieselanläggning med fysikaliska processer för en årlig produktion upp till 550 000 ton kemiska produkter i form av råtdiesel, bioolja, hartssyror, terpentin och andra liknande produkter.

SunPines produktion ger upphov till utsläpp till luft av mycket små mängder koldioxid (CO₂), svaveldioxid (SO₂), kväveoxider (NOX) samt stoft/partiklar.

Vid miljötillståndsprövning uppkom två frågor som SunPine fick hantera. Den första frågan avsåg lukt och be-

skrivs mer i nästa avsnitt. Den andra rörde ett skogsparti som ligger på företagets mark.

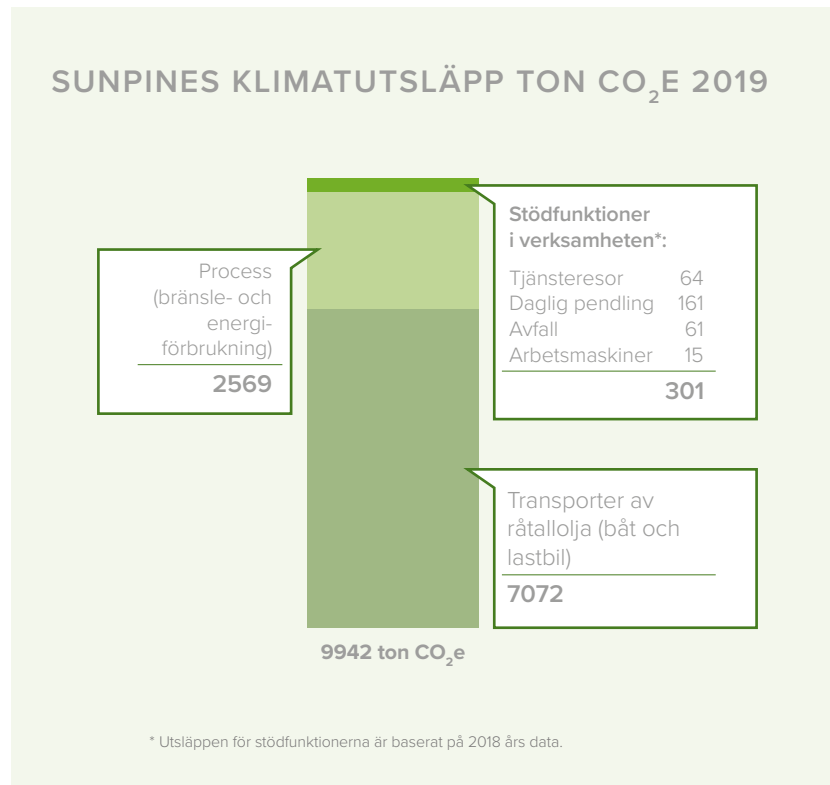
Enligt beslutet ska SunPine dels vidta åtgärder för att minska utsläppen av lukt, dels bevara skogen på fastigheten för att avskärma SunPines tillverkningsområde från närliggande sommarstugeområde. De nya och moderna lastnings- och lossningsplattan bidrar till att lukten från anläggningen begränsas.

Anläggning gör det också möjligt för SunPine att producera produkter med mindre CO₂ avtryck genom att fabriken är mer energieffektiv och har ett system för att återvinna energi.

Årlig miljörapport

Utsläpp från produktionen i form av emissioner från skorsten och avfall redovisas i en årlig miljörapport i enlighet med miljötillståndet från 2019. SunPines utsläppsvärden understiger med god marginal den tilldelade årsnivån.

Utsläpp av små mängder kväveoxider och svavelgaser

Utsläppen av kväveoxider uppgick 2019 till 6,6 ton, vilket understiger den tilldelade årsvärden om 26 ton, vilket är ett nytt gränsvärde som gäller efter 8 november 2019.

Råttaloljan innehåller svavelföreningar som har sitt ursprung i tillverkningsprocessen vid sulfatmassabruken. Svavelföreningarna frigörs vid uppvärmning. Den svaveldioxidgas som uppkommer har en stark lukt men är inte hälsofarlig i små mängder. 99,9 procent av alla svavelföreningar och de flesta partiklarna från pannan fångas upp i samband med att förbränningsröken duschas av innan den släpps ut genom anläggningens skorsten. Under 2019 släpptes 0,1 ton svavelföreningar ut, vilket var långt under den tilldelade årsvärden om 26 ton (nytt gränsvärde från 8 november 2019).

Utsläpp av svaveldioxid i små mängder är inte hälsofarligt men ger upphov till lukt som är störande för både medarbetare och boende i närområdet. Källor till läckage kan vara

svåra att identifiera då även små volymer orsakar stark lukt.

Under året har SunPine fortsatt att bygga bort källor till lukt, till exempel genom att skapa ett effektivare system vid lastning och lossning. SunPines mål är att ingen doft ska kännas från produktion, även när vinden ligger på. SunPine har en nära dialog med närboende och arbetar kontinuerligt vidare med att identifiera och bygga bort eventuella källor till läckage.

”Det känns väldigt bra. Det är ett modernt och innovativt bolag. Företaget siktar på framtiden och tänker på miljön.”

Pierre Le Meur, laborant SunPine

Vad SunPine står för

SunPine ska vara en bra arbetsgivare och erbjuda en arbetsplats som upplevs vara säker, utvecklande och stimulerande av alla medarbetare. Det är viktigt att alla medarbetare förstår sin roll och betydelsen av det egna arbetet i relation till företagets övergripande mål och vision. Under året har SunPine förtydligat sin vision och affärsidé samtidigt som företagskulturen utvecklas.

Gemensamma spelregler

Medarbetare har en central roll i SunPines strävan att som företag uppnå sin vision. På SunPine ska alla medarbetare kunna känna sig trygga, respekterade, engagerade och stolta. Möjligheter, rättigheter och skyldigheter ska vara lika för alla medarbetare och personalsammansättningen ska spegla samhällsstrukturen. Under året har SunPine därför, med stöd av en extern aktör, fortsatt att förankra företagets värderingar: Hållbarhet, Engagemang och Respekt. Bland annat har medarbetarna i dialog och workshops tagit fram tio spelregler, som gäller för alla anställda. Reglerna innefattar till exempel att vi respekterar varandras olikheter och sprider information till alla som berörs av den.

Uppförandekod

SunPines nya uppförandekod är ett komplement till företagets tio spelregler. Koden bygger på SunPines värdegrund och ska genomsyra företaget och samtidigt hjälpa

medarbetarna att i vardagen agera med ett gemensamt förhållningssätt. Värdegrunden innebär:

- **Respekt** för varandra på jobbet och professionalitet är nyckeln till en god arbetsmiljö.
- **Engagerade** medarbetare gör SunPine till ett framgångsrikt företag.
- **Hållbarhet** betyder att SunPine skapar en god arbetsmiljö, tar hänsyn till vår miljöpåverkan och månar om god ekonomi, vilket möjliggör en långsiktig verksamhet.

Alla anställda ska vid nyanställning, varje år och vid uppdatering av koden kvittera i AM-systemet att denna kod är genomläst, förstådd och att den efterlevs.

Den medarbetare som sluter avtal med en konsult, entreprenör, leverantör eller kund, ansvarar för att även dessa har ett förhållningssätt som är i linje med denna uppförandekod.

Värna miljön i dagliga arbetet

Eftersom SunPines verksamhetsidé handlar om att med minsta möjliga miljöbelastning ta tillvara skogliga resurser, värnar SunPine hållbarhet i det dagliga arbetet.

Det innebär bland annat att SunPine

- bedriver en verksamhet där skador och olägenheter för miljö och människors hälsa förebyggs.
- vid störningar i processen prioriterar miljöhänsyn framför produktion.
- vid produktutveckling och investeringar kombinerar lönsam produktion med effektiv resursanvändning och miljöhänsyn.

Ständig förbättring

SunPines styrka grundas på en samlad kompetens, förmågan att samverka och den starka företagskultur medarbetarna bygger tillsammans. Genom ett målstyrt och kontinuerligt förbättringsarbete utvecklar SunPine verksamheten för att säkra konkurrenskraft och framtid. Ett viktigt stöd i detta arbete är SunPines kvalitetsledningssystem som uppfyller kraven enligt ISO 9001. Läs mer på sid 22.

Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet

Inom SunPine är det förebyggande säkerhetsarbetet som sker i nära dialog med medarbetare och entreprenörer centralt. Arbetsplatsen ska vara trygg och säker och varje medarbetare har ett ansvar för sin egen och andras säkerhet.

Engagemang för en säker arbetsplats

SunPine strävar efter att undvika olyckor avseende människor och miljö i verksamheten. Säkerhet är resultatet av allas engagemang och bidrag till en sund och säker arbetsmiljö. Det förebyggande arbetsmiljöarbete är en strategiskt viktig fråga för SunPine. Arbetet sker i nära samarbete mellan ledning, medarbetare, skyddsorganisation och företagshälsovård. Varje medarbetare förväntas vara observant på om det föreligger risker för hälsa, säkerhet och välbefinnande på den egna arbetsplatsen och ge förslag på hur de i så fall kan åtgärdas.

Även entreprenörer som uppehåller sig på arbetsplatsen informeras om deras betydelse för arbetsmiljön så att de kan medverka till en god arbetsmiljö. Under 2018 inträffade tre olyckor som ledde till sjukfrånvaro hos entreprenörer. Därför har säkerheten för entreprenörer varit ett fokusområde under 2019. Bland annat har dialoger förts med entreprenörer gällande risker, skyddsutrustning och säkerhetskultur. Vid höstens produktionsstopp fanns ett stort fokus på riskanalyser. SunPines målsättning att inte ha några olyckor med sjukfrånvaro som följd uppnåddes även under 2019. Det förebyggande arbetet ska fortsätta så att målsättningen om noll olyckor som leder till sjukfrånvaro kan uppnås även framöver.

De mest påtagliga riskerna i SunPines produktion rör läckage av exempelvis varma vätskor eller kemikalier,

brandtillbud eller explosioner. För att minimera riskerna för olycksfall och ohälsa inkluderar det förebyggande arbetet strikta rutiner, utbildningar, riskbedömningar och kontroller. Alla observationer, tillbud och olyckor registreras av medarbetare och entreprenörer i ett avvikelshanteringssystem. Alla avvikelser analyseras för att hitta orsaken till avvikelserna. Det är önskvärt att öka antalet observationer för att tidigt identifiera föreliggande risker. Under 2019 minskade antalet observationer jämfört med föregående år, varför ett fortsatt fokus kommer att ligga på observationer under 2020.

Under året och i samband med markarbetet för SunPines nya anläggning uppkom en miljöincident som innebar myndighetskontakt. Föroreningar i marken upptäcktes vilka förmodligen kan härledas till spill från tidigare verksamheter. SunPine tog ett efterhandsansvar och vidtog lämpliga åtgärder för att sanera fastigheten.

SunPine arbetar aktivt med att förbättra miljö- och arbetsmiljöarbetet och fokuserar bland annat på att byta ut kemikalier som är farliga för naturen och arbetsmiljön. Under 2019 fasade SunPine exempelvis ut flera kubikmeter brandskum innehållande högfluorerande ämnen (PFAS).

Utvecklande medarbetardialog och hälsa

För att bibehålla medarbetares engagemang och delaktighet i SunPines fortsatta utveckling, prioriteras en

”Medarbetardialogen är viktig för den individuella kompetensutvecklingen.”

Åsa Nordmark, Finanschef, SunPine

proaktiv medarbetardialog. Individuella handlingsplaner utarbetas och följs upp i regelbundna medarbetarsamtal. Utformningen av strategin för att hantera SunPines totala kompetensbehov matchas också mot varje medarbetares individuella kompetensutveckling. Under 2019 deltog samtliga medarbetare i minst ett medarbetarsamtal.

Utöver lagstadgade hälsoundersökningar erbjuder SunPine samtliga medarbetare en årlig hälsoundersökning. För att fånga upp andra eventuella risker kring medarbetares välmående, genomfördes en kompletterande enkätundersökning rörande hälsa, livsstil och livssituation. Eventuella rehabiliteringsinsatser sätts in för medarbetare som är i behov av ytterligare stöd. Samtliga anställda erbjuds även möjlighet till träning vid ett antal träningsanläggningar i Piteå, vilket under året nyttjades till 46 procent.

Kompetensförsörjning och -utveckling

Under kommande år sker en ökad digitalisering av verksamheten. I takt med SunPines expansion ska IT-miljön utvecklas för att effektivisera verksamhetens flöden och minska antalet arbetsmoment. I ett första steg sker en utveckling av affärssystemet. Den öppna och proaktiva dialogen med medarbetare är en viktig del i denna utvecklingsprocess så att varje medarbetares behov kan matchas på bästa sätt. Utvecklingen av det interna ledar-

skapet fortsatte under 2019. Externa föreläsare har bjudits in för att utbilda chefer och ledare i bland annat Medbestämmandelagen och i SunPines rehabiliteringsrutin, i syfte att optimera och säkerställa samtliga medarbetares möjligheter, rättigheter och skyldigheter. SunPines chefer och ledare spelar fortsatt en viktig roll i värdegrundsarbetet och implementeringen av den gemensamma uppförandekoden under 2020. Behovet av utbildning för till exempel mellanchefer kommer att tydliggöras i samband med implementeringen.

SunPines ambition är att ha en låg personalomsättning i den befintliga arbetsgruppen, samtidigt som företaget vill locka till sig ny kompetent personal. Det kontinuerliga arbetet med kompetensförsörjning var framgångsrikt under 2019, exempelvis inom områdena elektronik och underhåll.

	2017	2018	2019
Observationer	98	122	95
Tillbud	74	64	43
Olyckor utan frånvaro	8	5	12
Olyckor med frånvaro	0	3	0

Ansvarsfulla leverantörssamarbeten

SunPine arbetar för långsiktiga relationer och gemensam utveckling i en hållbar riktning tillsammans med sina leverantörer. Det är en viktig del av att leva upp till visionen om en grön omställning baserad på produkter från ett hållbart skogsbruk.

Hållbarhetskrav

Cirka 90 procent av samtliga inköp avser råvara och transporter. SunPine strävar efter att kontinuerligt utveckla långsiktiga och hållbara relationer med sina leverantörer. Under 2019 har SunPine tagit fram en ny uppförandekod för leverantörer. Uppförandekoden bygger på vedertagna internationella konventioner och lagstiftning, och beskriver krav och förväntningar på leverantörers hållbarhetsarbete kopplat till sociala förhållanden, miljö, klimat och antikorrupcion. Genom att samarbeta med leverantörer som delar SunPines syn på hållbarhet, respekterar mänskliga rättigheter samt är engagerade och samarbetsvilliga, kan båda parter bidra till positiva förändringar och att de Globala målen kan nås. Uppförandekoden biläggs alla nya avtal och leverantörerna ska intyga efterlevnad av SunPines krav.

Utöver leverantörer av råvaror och transporter, anlitar SunPine entreprenörer som dels utför bygg- och underhållsarbeten vid produktionsanläggningen, dels arbetar med investeringarna i den nya anläggningen. Även entreprenörer omfattas av SunPines uppförandekod och företagets regelverk avseende arbetsmiljö, hälsa och säkerhet. Läs mer på sid 26.

Leverantörsuppföljningar

SunPine har årligen avstämningar med ett antal betydande leverantörer där uppföljning av krav efterlevnad ingår. Vid inköp av transporter för SunPine exempelvis dialog med transportörerna kring insatser för att minska transporternas miljöpåverkan. Dialogen fokuserar även på frågor kring chaufförernas arbetsmiljö och arbetsvillkor så att antalet arbetstimmar och lagenliga viloperioder säkerställs.

Spårbar råvara

Råvarans ursprung är en viktig parameter både för SunPine och företagets intressenter. Därför ställer SunPine krav att leverantörer kan redovisa råttaloljans ursprung och uppfyllnad av hållbarhetskriterierna. Läs mer om kraven på sidan 24. Den övervägande delen av råvaran råttalolja kommer från skandinaviska sulfatmassabruk. Import av råvara sker huvudsakligen från USA. De flytande biobränslen och biodrivmedel som hanteras av SunPine uppfyller hållbarhetskriterierna enligt hållbarhetslagen (HBL), 2010:598.

International Sustainability & Carbon Certification (ISCC) är en internationell certifieringsstandard för att säkerställa

både att en råvara inte riskerar att bidra till avskogning och att det finns full spårbarhet i leverantörskedjorna. ISCC-standarden är internationellt erkänd och utgör ofta ett krav från kunder som köper biobränslen. Både hållbarhetslagen och ISCC kräver att växthusgasutsläppen från tillverkning och leverantörsleden beräknas för att visa att dessa är mindre jämfört med den fossila motsvarigheten. Under året har SunPine fortsatt arbetet med en certifiering enligt ISCC, genom att förbättra verktygen för beräkningar av utsläppen så att företaget uppfyller certifieringens krav. Dessa krav är något konservativare än kraven i den svenska hållbarhetslagen. SunPine har också sett över andra berörda processer och nödvändig dokumentation med avseende på ISCC-kraven. I slutet av 2019 genomfördes dessutom en förberedande intern revision. Under 2020 kommer SunPine att justera processer och verktyg utifrån resultatet av revisionen med avsikt att därefter kunna certifiera sig enligt ISCC under 2021.

Rutiner för att motverka otillbörlig påverkan

Alla inköp hos SunPine genomförs av företagets inköpsfunktion. SunPines inköpsrutiner för godkännande av leverantörer och avtalsskrivning minskar risken för

”Vi har regelbunden dialog med transportörerna för att minska transporternas miljöpåverkan samt att vi värnar om schyssta villkor för chaufförerna.”

Markel Jonsson, Marknads- och inköpschef, SunPine

otillbörlig påverkan i leverantörssamarbeten. SunPine följer Institutet Mot Mutors Näringslivskod. Detta fastställs i SunPines nya uppförandekod för medarbetare, vilken också specificerar att alla förmåner som är beteendepåverkande, det vill säga förmåner som riskerar att påverka mottagarens beslut eller sätt att fullgöra sina arbetsuppgifter, är otillåtna. SunPine har även ett helt digitaliserat system för fakturor med fakturagranskning och attest i två olika steg avseende varje faktura. Under 2019 har inga fall av korruption förekommit.

Mångfald och likabehandling

Alla medarbetare hos SunPine ska känna sig trygga, respekterade, engagerade och stolta. Mångfald och likabehandling en självklarhet för att bibehålla och attrahera kompetenta och engagerade medarbetare.

Gemensam värdegrund och tydliga rutiner

Möjligheter, rättigheter och skyldigheter ska vara lika för alla medarbetare hos SunPine. Under 2019 har SunPine arbetat med att tydliggöra företagets värdegrund. I diskussioner på arbetsplatsträffar och vid den så kallade SunPine-dagen har medarbetare och chefer diskuterat uppförande och möteskultur. Diskussionerna har resulterat i en större förståelse för varje enskild medarbetares tid och möjlighet att utföra ett effektivt arbete. Under året har även SunPine utvecklat en uppförandekod för medarbetare som bygger på värdegrundens ledord Hållbarhet, Engagemang och Respekt. Uppförandekoden kommer att implementeras i sin helhet under 2020 innehåller bland annat tio spelregler som gäller för alla medarbetare. Läs mer på sid 30.

Uppförandekoden tydliggör även SunPines arbete för att motverka alla former av trakasserier och mobbning. Diskriminering underminerar samhörighet och engage-

mang, vilket i sig är nycklar till hälsa, trygghet, arbetsglädje och produktivitet. En tydlig rutin mot diskriminering, kränkande särbehandling och trakasserier används och omfattar alla anställda och inhyrda på företaget. Under 2019 inkom inga anmälningar enligt rutinen.

Jämställdhets- och mångfaldsarbete

SunPine bedriver ett medvetet jämställdhets- och mångfaldsarbete med målsättningen att uppnå en jämnare könsfördelning och en strävan att personalsammansättningen ska spegla samhällsstrukturen. SunPine arbetar fortsatt inom alla avdelningar enligt en tydlig jämställdhetsplan som följs upp kontinuerligt. SunPine genomför analyser avseende könsfördelning och ålderskategorier och har rekryteringsgrupper som består av både kvinnor och män som aktivt söker efter kandidater från det underrepresenterade könet.

Köns- och åldersfördelning per 2019-12-31

	Kvinnor	Män	<30 år	30-50 år	>50 år	Totalt
Styrelse	4	4	-	4	4	8
Ledning	2	5	-	5	2	8
Administration (ekonomi, logistik, HMS)	6	3	-	7	2	7
Teknik, underhåll och el	3	15	1	13	4	15
Produktion	8	15	1	21	1	21
Utveckling	3	2	1	3	1	5
Totalt	26	44	3	53	14	64
Procentuell fördelning, totalt	37%	63%	4%	76%	20%	64

Under 2019 minskade andelen kvinnor från 40 till 37 procent.. Under 2019 minskade andelen anställda under 30 år från 8 till 3 procent och andelen anställda i segmentet 30-50 år steg från 70 till 76 procent vilket försämrade åldersfördelningen. SunPines målsättning är att uppnå en jämnare köns- och åldersfördelning inom alla avdelningar.

ÅRSREDOVISNING

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

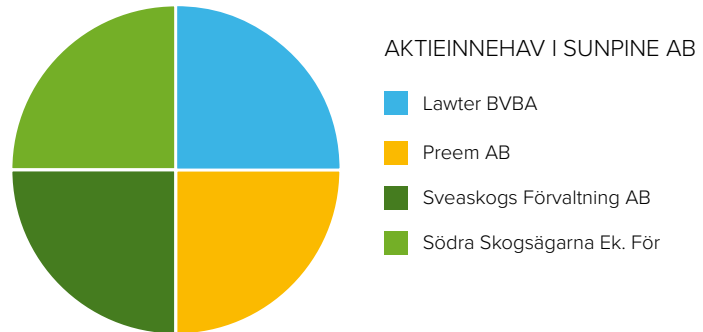
Styrelsen för SunPine AB, org nr 556682-9122 får härmed avge årsredovisning för 2019.

Allmänt om verksamheten

Företagets verksamhet är att producera råvara till andra generationens förnyelsebara fordonsdrivmedel baserad på skogsråvara. SunPine har två huvudprodukter; råtalldiesel som är en tillsats vid produktion av HVO (hydrerad vegetabilisk olja) och som blandas till diesel, och harts som är en råvara vid produktion av till exempel trycksvärta, färger och lim. Företaget har även två biprodukter; bio-olja, som används som energiråvara i pappersindustrin, och terpentin som är en råvara till exempelvis parfymindustrin. Verksamheten bedrivs i Piteå.

Ägarförhållanden

Ägandet fördelas efter enligt följande; Lawter BVBA äger 24,7 procent, och resterande aktier ägs till lika delar av Preem AB, Sveaskogs Förvaltnings AB och Södra Skogsägarna ekonomisk förening med 25,1 procent vardera. Ägarkonsortiet i SunPine AB representerar hela förädlingskedjan från skogsråvara till förädling, marknadsföring och distribution av förnyelsebart dieselbränsle och harts.

Händelser under räkenskapsåret

Nettoomsättningen minskade under 2019 på grund av lägre efterfrågan orsakad av ombyggnationer i kundanläggningar vilket ledde till en tillfälligt lägre efterfrågan. Priset på råvaran råtalolja (CTO), samt priset på råtalldieseln (RTD), följer index för olja på världsmarknaden. Oljepriserna var lätt stigande under årets första sex månader och prisindex låg relativt stabilt från och med juli fram till årets slut.

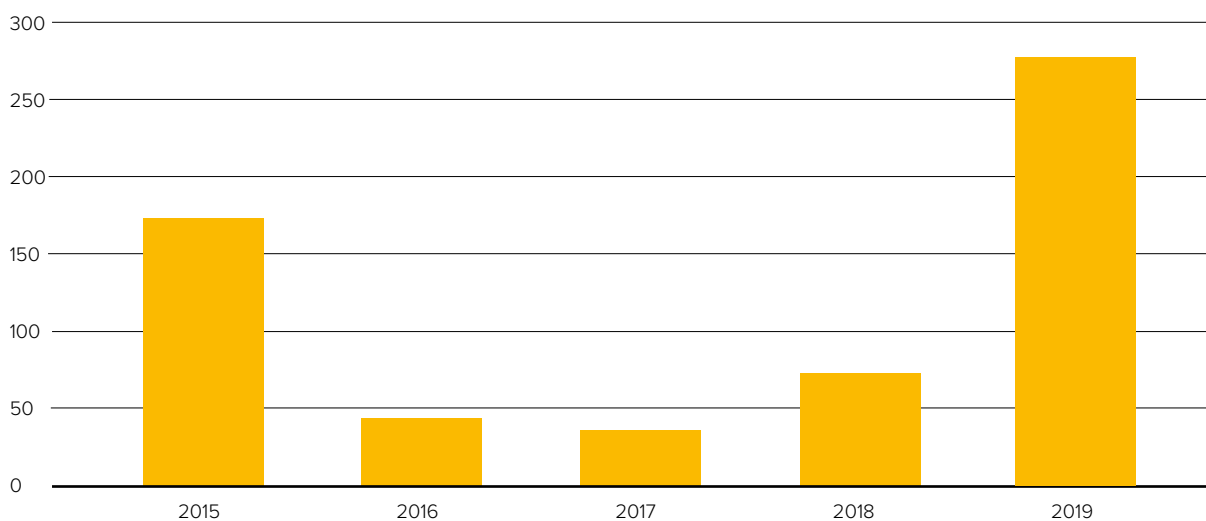
Produktionen var stabil under året och tillgängligheten överskred förväntningarna.

Under 2019 utgjordes mer än 80 procent av totalt bränslet till pannan av egen producerad bio-olja (TOP).

Årets investeringar uppgick till 223 MSEK (72 MSEK). De senaste fem årens investeringsnivåer framgår av nedanstående diagram.

Investeringar, MSEK

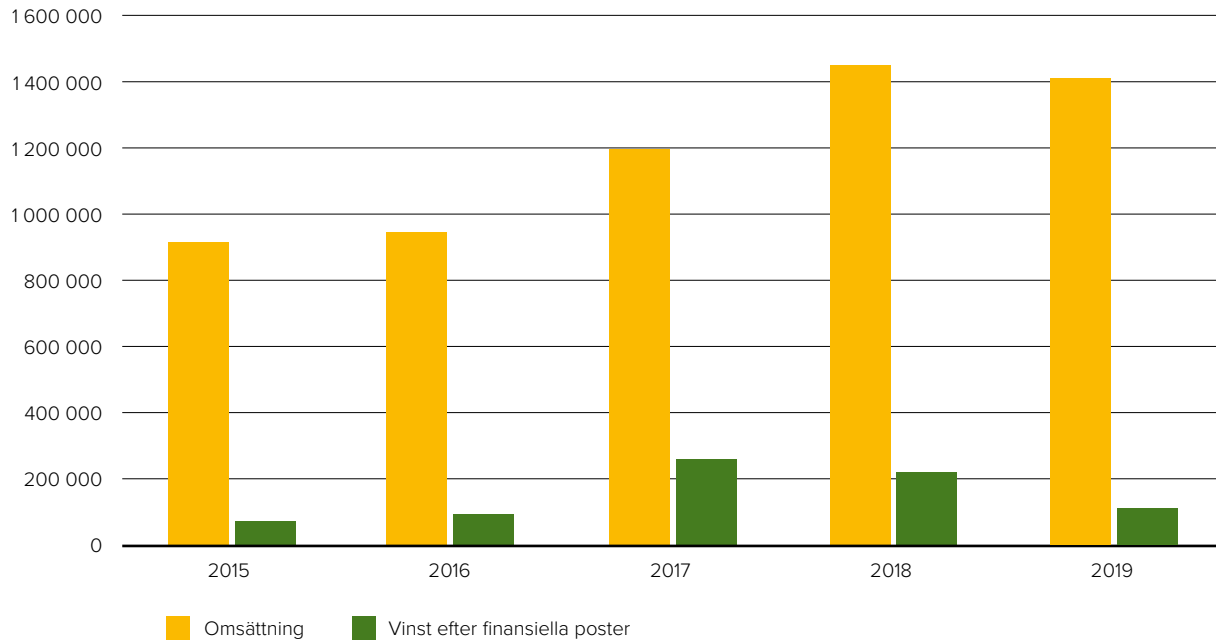

Utvecklingen för företaget framgår av nedanstående tabell.

Utveckling av företagets verksamhet, resultat och ställning

Belopp i kSEK	2019	2018	2017	2016	2015
Nettoomsättning	1 425 497	1 451 145	1 192 727	943 027	913 116
Rörelsemarginal %	7	15	22	10	8
Resultat efter finansiella poster	99 972	217 611	255 677	91 026	68 141
Balansomslutning	968 379	1 012 355	768 070	630 269	611 304
Avkastning på sysselsatt kapital %	14	33	46	21	14
Soliditet %	71	47	71	71	61

Definitioner: se not 24

Resultatutveckling, kSEK**Förväntningar avseende den framtida utvecklingen**

Den 7 november 2019 vann det nya miljötillstånd laga kraft efter ett överklagande i maj 2019. Investeringsprojektet, som omfattar en utbyggnad av produktionsanläggningen med en ny produktionslinje med en kapacitet motsvarande den befintliga anläggningen, påbörjades direkt efter erhållet tillstånd. Produktionsstart för den nya produktionslinjen beräknas ske i slutet av november 2020. Den utökade produktionskapaciteten förväntas bidra till att öka lönsamheten i företaget.

Hållbarhetsredovisning

SunPine omfattas av årsredovisningslagens regler om hållbarhetsrapportering. Hållbarhetsredovisningen återfinns på sidorna 18-28. Företaget bedriver en enligt miljöbalken tillståndspliktig verksamhet.

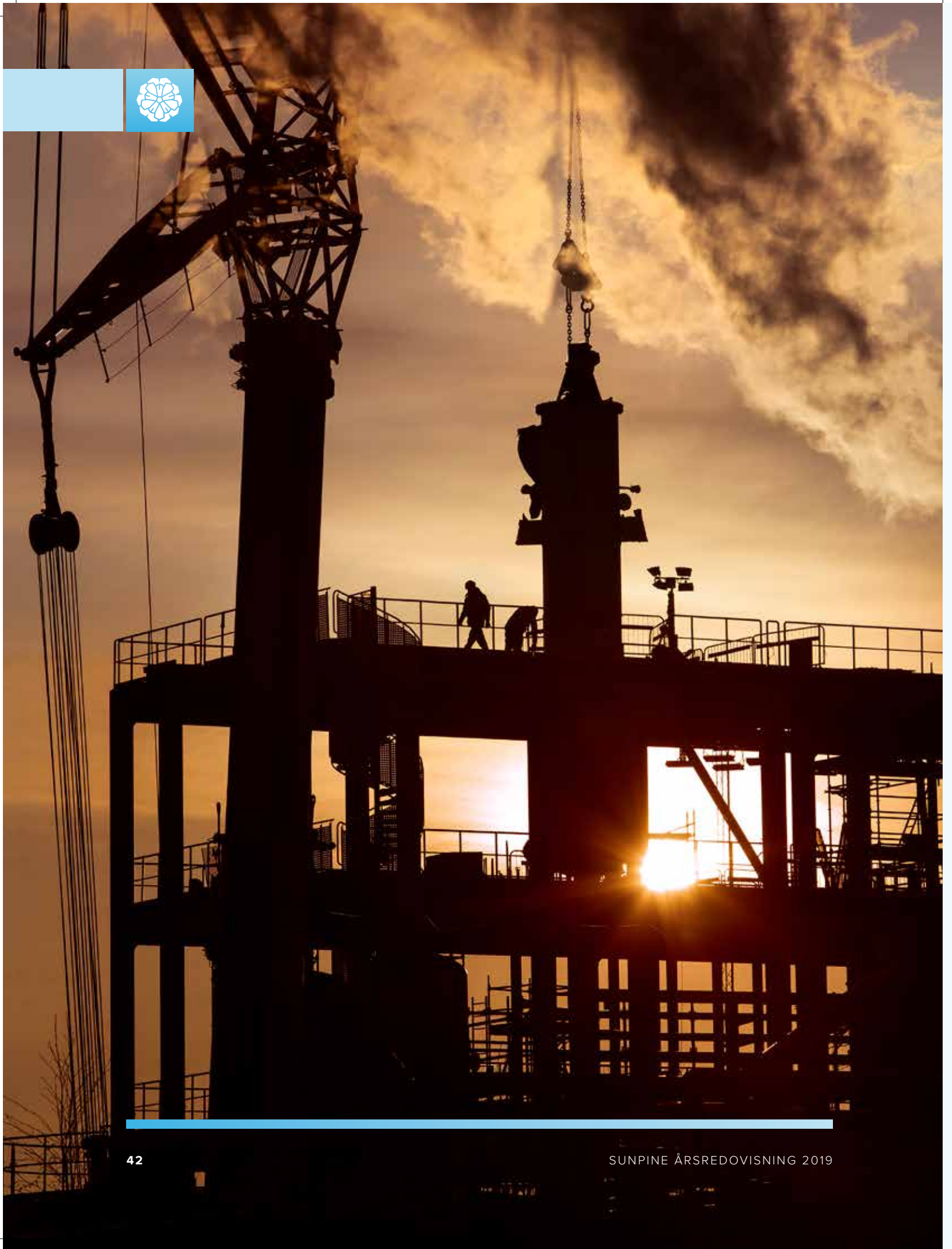
Eget kapital och dess förändring

Belopp i kSEK	BUNDET EGET KAPITAL			FRITT EGET KAPITAL		
	Aktie- kapital	Fond för utveckl. utgifter	Nyemission under reg.	Överkurs- fond	Övrigt fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 2019-01-01	6 636	119	0	380 809	86 299	473 863
Upplösning till följd av årets avskrivningar		-68			68	0
Årets resultat					59 533	59 533
Eget kapital 2019-12-31	6 636	51	0	380 809	145 900	533 396

Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel disponeras på följande sätt:

Belopp i kSEK	
Överkursfond	380 809
Balanserat resultat	86 367
Årets resultat	59 533
Totalt	526 709
Disponeras så att till aktieägarna utdelas 1 506,96 kr per utdelningsberättigad aktie, totalt	100 000
I ny räkning överföres	426 709

RESULTATRÄKNING

Belopp i kSEK	Not	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Nettoomsättning		1 425 497	1 451 145
Övriga rörelseintäkter	3	10 319	6 389
		1 435 816	1 457 534
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-1 073 058	-998 584
Övriga externa kostnader	5,7	-137 033	-136 592
Personalkostnader	4	-52 437	-42 623
Av/nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	12, 13, 14, 15	-60 345	-57 164
Övriga rörelsekostnader	6	-8 310	-9 965
Rörelseresultat		104 633	212 606
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	615	6 216
Räntekostnader och liknande kostnader	9	-5 276	-1 211
Resultat efter finansiella poster		99 972	217 611
Bokslutsdispositioner	10	-24 000	-88 500
Resultat före skatt		75 972	129 111
Skatt på årets resultat	11	-16 439	-28 717
Årets resultat		59 533	100 394

BALANSRÄKNING

Belopp i kSEK	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Övriga immateriella anläggningstillgångar	12	51	119
		51	119
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	13	37 530	35 072
Maskiner och andra tekniska anläggningar	14	205 384	226 810
Inventarier, verktyg och installationer	15	15 202	19 688
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	16	258 417	72 362
		516 533	353 932
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar		1	1
		1	1
Summa anläggningstillgångar		516 585	354 052
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager mm			
Råvaror och förnödenheter		151 381	146 959
Färdiga varor och handelsvaror		61 120	32 349
		212 501	179 308
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		156 672	203 322
Övriga fordringar		7 510	2 323
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		7 357	6 654
		171 539	212 299
Kassa och bank		67 754	266 696
Summa omsättningstillgångar		451 794	658 303
SUMMA TILLGÅNGAR		968 379	1 012 355

Belopp i kSEK	Not	2019-12-31	2018-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	17	6 636	6 636
Fond för utvecklingskostnader		51	119
		6 687	6 755
<i>Fritt eget kapital</i>			
Överkursfond		380 809	380 809
Balanserad vinst eller förlust		86 367	-14 095
Årets resultat		59 533	100 394
		526 709	467 108
Summa eget kapital		533 396	473 863
Obeskattade reserver			
Ackumulerade överavskrivningar		133 400	135 000
Periodiseringsfond		69 100	43 500
Summa obeskattade reserver		202 500	178 500
Avsättningar			
Övriga avsättningar	18	22 922	12 922
		22 922	12 922
Kortfristiga skulder			
Checkräkningskredit	19	-	-
Leverantörsskulder		188 661	281 976
Skatteskulder		-	14 097
Övriga kortfristiga skulder		882	7 507
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		20 017	43 491
		209 560	347 071
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		968 379	1 012 355

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i kSEK	Not	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före finansiella poster		104 633	212 606
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	22	70 345	70 086
		174 978	282 692
Erhållen ränta		615	592
Erlagd ränta		-776	-1 211
Betald inkomstskatt		-18 571	-51 413
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		156 246	230 660
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Ökning(-)/Minskning (+) av varulager		-33 193	-86 286
Ökning(-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		28 783	-39 797
Ökning(+)/Minskning (-) av rörelseskulder		-123 398	165 166
Kassaflöde från den löpande verksamheten		28 438	269 743
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-222 879	-72 015
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-222 879	-72 015
Finansieringsverksamheten			
Valutaförändring		-4 501	5 624
Utbetald utdelning till aktieägare		-	-100 000
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-4 501	-94 376
Årets kassaflöde		-198 942	103 352
Likvida medel vid årets början		266 696	163 344
Likvida medel vid årets slut		67 754	266 696

Not 1 Redovisningsprinciper

Belopp i kSEK om inget annat anges.

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella tillgångar som förvärvats av företaget är redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Immateriella anläggningstillgångar	% per år
Förvärvade immateriella tillgångar	20

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Följande avskrivningsprocent har tillämpats, varvid hänsyn tagits till innehavstiden för under året förvärvade och avyttrade tillgångar.

Materiella anläggningstillgångar	% per år
Byggnader	5
Nedlagda utgifter på annans fastighet	25
Markanläggningar	5
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10-20
Inventarier, verktyg och installationer	10-20

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod är densamma.

Utländsk valuta

Monetära poster (fordringar och skulder) i utländsk valuta har omräknats till balansdagens kurs. Kursdifferenser på rörelsefordringar och rörelseskulder ingår i rörelseresultatet, medan differenser på finansiella fordringar och skulder redovisas bland finansiella poster. Icke monetära poster redovisas per dagen för affärshändelsen.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Därvid har inkuransrisk beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt vägda genomsnittspriser. I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

I egentillverkade halv- och helfabrikat består anskaffningsvärdet av direkta tillverkningskostnader och de indirekta kostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen. Vid värdering har hänsyn tagits till normalt kapacitetsutnyttjande.

Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Skatt

Redovisade inkomstskatter innefattar skatt som skall betalas eller erhållas avseende aktuellt år, justeringar avseende tidigare års aktuella skatt.

Skatteskulder/-fordringar värderas till vad som enligt företagets bedömning skall erläggas till eller erhållas från skatteverket. Bedömningen görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

Uppskjutna skattefordringar redovisas för alla avdragsgilla temporära skillnader och outnyttjade underskottsavdrag, i den utsträckning det är sannolikt att framtida skattepliktiga vinster kommer att finnas tillgängliga och mot vilka de temporära skillnaderna eller outnyttjade underskottsavdragen kan komma att utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag.

Intäkter

Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Försäljning av varor

Vid försäljning av varor redovisas en intäkt när följande kriterier är uppfyllda:

- De ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget, Inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt,
- Företaget har överfört de väsentliga riskerna och fördelarna som är förknippade med varornas ägande till köparen,
- Företaget har inte längre ett sådant engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägande och utövar inte heller någon reell kontroll över de sålda varorna, samt
- De utgifter som har uppkommit eller förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Leasing

Samtliga leasingavtal där företaget är leasetagare redovisas som operationell leasing (hyresavtal), oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Företagets uthyrning av kontorslokaler klassificeras som operationell leasing. Leasingintäkterna redovisas linjärt under leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar i koncernen utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester, betald sjukfrånvaro, sjukvård och bonus. Kortfristiga ersättningar redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning.

Ersättningar efter avslutad anställning

I bolaget förekommer endast avgiftsbestämda pensionsplaner.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till ett annat företag och har inte någon legal eller informell förpliktelse att betala något ytterligare även om det andra företaget inte kan uppfylla sitt åtagande. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att de anställdas pensionsberättigade tjänster utförts.

Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning utgår då något företag beslutar att avsluta en anställning före den normala tidpunkten för anställningens upphörande eller då en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång i utbyte mot sådan ersättning. Om ersättningen inte ger företaget någon framtida ekonomisk fördel redovisas en skuld och en kostnad när företaget har en legal eller informell förpliktelse att lämna sådan ersättning. Ersättningen värderas till den bästa uppskattningen av den ersättning som skulle krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3 kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärde.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder, låneskulder och derivatinstrument. Instrumenten redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar. Fordringar som är räntefria eller som löper med ränta som avviker från marknadsräntan och har en löptid överstigande 12 månader, redovisas till ett diskonterat nuvärde och tidsvärdeförändringen redovisas som räntebäring i resultaträkningen.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. I posten kortfristiga placeringar ingår aktier som innehas för att placera likviditetsöverskott på kort sikt.

Leverantörsskulder

Kortfristiga leverantörsskulder redovisas till anskaffningsvärde.

Kvittning av finansiell fordran och finansiell skuld

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast då legal kvittningsrätt föreligger samt då en reglering med ett nettobelopp avses ske eller då en samtida avyttring av tillgången och reglering av skulden avses ske.

Avsättningar

Företaget gör en avsättning när det finns en legal eller informell förpliktelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Företaget nuvärdesberäknar förpliktelse som väntas regleras efter mer än tolv månader. Den ökning av avsättningen som beror på att tid förflyter redovisas som räntekostnad.

Offentliga bidrag

Statliga stöd redovisas till verkligt värde när det finns rimlig säkerhet att stödet kommer att erhållas och att bolaget kommer att uppfylla alla därmed sammanhängande villkor.

Statligt stöd som hänförs till förväntade kostnader redovisas som förutbetalda intäkter. Stödet intäktsförs i den period då de kostnader uppkommer som det statliga stödet är avsett att kompensera.

Statliga stöd för anskaffning av materiella anläggningstillgångar reducerar tillgångens redovisade värde.

Ändrade skattesatser

Skattesatsen i Sverige sänks i två steg från 22% till 21,4% för räkenskapsår som inleds efter 31 december 2018 och till 20,6% för räkenskapsår som inleds efter 31 december 2019.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Varulager är en väsentlig tillgång för företaget där bedömning sker avseende inkurans. En bedömning av beloppets storlek sker även under punkten Avsättningar.

Not 3 Övriga rörelseintäkter

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Försäkringsersättning	-	15
Övriga erhållna bidrag	-	37
Valutakursvinst på fordringar/ skulder av rörelsekaraktär	9 670	6 096
Övrigt	649	241
Summa	10 319	6 389

Not 4 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Män	39	32
Kvinnor	23	19
Totalt	62	51

Redovisning av könsfördelning
i företagsledning

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Andel kvinnor</i>		
Styrelsen	50 %	50 %
Övriga ledande befattningshavare	29 %	37 %

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader,
inklusive pensionskostnader

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Styrelse och VD	1 620	1 492
Övriga anställda	33 177	26 869
Summa	34 797	28 361

Sociala kostnader	15 600	12 809
(varav pensionskostnader) ¹⁾	3 718	2 812

¹⁾ Av företagets pensionskostnader avser 419 kSEK (fg år 365 kSEK) gruppen styrelse och verkställande direktör. Bolagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 (fg år 0).

Utöver ovanstående lönekostnader har bolaget blivit fakturerade för styrelsearvoden 0 kkr (fg år 0 kkr)

Med verkställande direktören har avtal träffats om avgångsvederlag uppgående till 12 månadslöner. Avtalet gäller endast vid uppsägning från företagets sida.

Not 5 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Revisionsuppdrag	289	239
Andra uppdrag	9	-
Summa	302	239

Not 6 Övriga rörelsekostnader

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Valutakursförluster på fordringar/ skulder av rörelsekaraktär	8 310	9 965
Summa	8 310	9 965

Not 7 Operationell leasing - leasetagare

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
<i>Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal:</i>		
Inom ett år	12 498	15 006
Mellan ett och fem år	36 706	12 405
Senare än fem år	28 480	11 706
Summa	77 685	39 116

Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter avseende lokalyror, cisternhyror, containers och personbilar.	20 632	17 116
---	--------	--------

Not 8 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Ränteintäkter, övriga	615	592
Valutakursdifferenser, finansiella	-	5 624
Summa	615	6 216

Not 9 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Räntekostnader, övriga	175	610
Övrig kreditkostnad	600	601
Valutakursdifferenser, finansiella	4 501	-
Summa	5 276	1 211

Not 10 Bokslutsdispositioner

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Skillnad mellan skattemässig och redovisad avskrivning:		
Maskiner och andra tekniska anläggningar	-1 600	45 000
Avsättning till periodiseringsfond	25 600	43 500
Summa	24 000	88 500

Not 11 Skatt på årets resultat

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
Aktuell skatt	16 439	28 717
Skatt på årets resultat	16 439	28 717

Avstämning av effektiv skatt

	2019-01-01- 2019-12-31	%	2018-01-01- 2018-12-31	%
Resultat före skatt	75 972		129 111	
Skatt enligt gällande skattesats	-16 258	21,4	-28 404	22,0
Ej avdragsgilla kostnader	-136		-316	
Justering skattemässiga avskrivningar	3		3	
Förändring uppskjuten skatt	-48		-	
Redovisad effektiv skatt	-16 439	21,4	-28 717	22,0

Not 12 Koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	337	337
Årets anskaffning	0	0
- Omklassificeringar	-	-
Vid årets slut	337	337

<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-218	-151
- Årets avskrivning	-68	-67
Vid årets slut	-286	-218

Redovisat värde vid årets slut **51** **119**

Not 13 Byggnader och mark

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	48 654	38 668
- Nyanskaffningar	4 036	743
- Avyttringar och utrangeringar	-	-
- Omklassificeringar	852	9 243
Vid årets slut	53 542	48 654

<i>Ackumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-13 582	-11 423
- Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	-
- Årets avskrivning	-2 430	-2 159
Vid årets slut	-16 012	-13 582

Redovisat värde vid årets slut **37 530** **35 072**

Varav mark

Ackumulerade anskaffningsvärden	2 401	200
Redovisat värde vid årets slut	2 401	200

Not 14 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	493 213	473 511
- Nyanskaffningar	3 926	3 301
- Justering av ingående balans	45	-
- Avyttringar och utrangeringar	-127	-
- Omklassificeringar	24 331	16 401
Vid årets slut	521 388	493 214
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-266 404	-219 263
- Justering av ingående balans	45	-
- Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	93	2
- Årets avskrivning	-49 648	-47 144
Vid årets slut	-316 004	-266 405
Redovisat värde vid årets slut	205 384	226 810

Not 15 Inventarier, verktyg och installationer

	2019-12-31	2018-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
- Vid årets början	73 204	68 489
- Nyanskaffningar	1 981	979
- Avyttringar och utrangeringar	-	-
- Omklassificeringar	1 731	3 736
Vid årets slut	76 916	73 204
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
- Vid årets början	-53 516	-45 720
- Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	-
- Årets avskrivning	-8 198	-7 796
Vid årets slut	-61 714	-53 516
Redovisat värde vid årets slut	15 202	19 688

Not 16 Pågående nyanläggningar och förskott materiella anläggningstillgångar

	2019-12-31	2018-12-31
Vid årets början	72 362	34 749
Omklassificeringar	-26 914	-28 890
Omklassificerat till kostnad	-	-490
Investeringar	212 969	66 992
Redovisat värde vid årets slut	258 417	72 362

Not 17 Eget kapital**Aktiekapital**

Aktiekapitalet består av 66 359 st A-aktier och 0 st B-aktier (fg år 66 359 st A-aktier och 0 st B-aktier).

Not 18 Avsättningar

	2019-12-31	2018-12-31
Vid årets början	12 922	-
Omklassificeringar	-	10 882
Årets avsättning	10 000	2 040
Redovisat värde vid årets slut	22 922	12 922

Not 19 Checkräkningskredit

	2019-12-31	2018-12-31
Beviljad kreditlimit	200 000	200 000
Outnyttjad del	-200 000	-200 000
Utnyttjat kreditbelopp	-	-

Not 20 Ställda säkerheter

	2019-01-01- 2019-12-31	2018-01-01- 2018-12-31
För egna avsättningar och skulder		
Avseende skuld till kreditinstitut	150 000	150 000
Summa ställda säkerheter	150 000	150 000

Not 21 Eventualförpliktelser

	2019-12-31	2018-12-31
Övriga garantier, Länsstyrelsen	8 600	1 200
Summa ansvarsförbindelser	8 600	1 200

Not 22 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, mm

	2019-12-31	2018-12-31
Avskrivningar	60 345	57 164
Utrangeringar	10 000	-
Omklassifiering från upplupen kostnad till avsättning	-	12 922
Summa justeringar	70 345	70 086

Not 23 Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Överkursfond	380 809
Balanserat resultat	83 367
Årets resultat	59 533
Totalt	526 709

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

Till aktieägarna utdelas 1.506,96 SEK per aktie, totalt	100 000
I ny räkning överförs	426 709
Totalt	526 709

Not 24 Nyckeltalsdefinitioner

Rörelsemarginal:

Rörelseresultat / Nettoomsättning.

Avkastning på sysselsatt kapital:

(Rörelseresultat + finansiella intäkter) / sysselsatt kapital.

Finansiella intäkter:

Poster i finansnettot som är hänförliga till tillgångar (som ingår i sysselsatt kapital).

Sysselsatt kapital:

Totala tillgångar - räntefria skulder.

Räntefria skulder:

Skulder som inte är räntebärande. Pensionsskulder ses som räntebärande.

Avkastning på eget kapital:

Resultat efter finansiella poster / Justerat eget kapital.

Soliditet:

Totalt eget kapital / Totala tillgångar.

UNDERSKRIFTER

Piteå 2020-04-29

Viveka Beckeman
Styrelseordförande

David Öquist
Verkställande direktör

Mikio Katayama

Gustav Tibblin

Malin Hallin

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-05-19
Öhrlings Pricewaterhouse Coopers AB

Ulrika Öhlund
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SunPine AB, org.nr 556682-9122

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SunPine AB för år 2019. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 37-54 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SunPine ABs finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 21-36. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för SunPine AB.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SunPine AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 21-36. Den andra informationen består av hållbarhetsrapporten men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvar för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för SunPine AB för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SunPine AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsinspektionens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/revisornsansvar. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Skellefteå den 19 maj 2020

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Ulrika Öhlund
Auktoriserad revisor

STYRELSE APRIL 2020

Viveka Beckeman
STYRELSEORDFÖRANDE
(SVEASKOG FÖRVALTNINGS AB)

Malin Hallin
VICE ORDFÖRANDE
(PREEM AB)

Gustav Tibblin
STYRELSELEDAMOT
(SÖDRA SKOGSÄGARNA EK. FÖR.)

Mikio Katayama
STYRELSELEDAMOT
(LAWTER BVBA)

Anders Jakobsson
SUPPLEANT
(SVEASKOG FÖRVALTNINGS AB)

Sofia Sundström
SUPPLEANT
(PREEM AB)

Catrin Gustavsson
SUPPLEANT
(SÖDRA SKOGSÄGARNA EK. FÖR.)

Peter Biesheuvel
SUPPLEANT
(LAWTER BVBA)

LEDNINGSGRUPP APRIL 2020

David Öquist
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Eva Wuopio
HÄLSA- MILJÖ- OCH
SÄKERHETSCHEF

Peter Drugge
TEKNISK CHEF

Markel Jonsson
MARKNADS- OCH INKÖPSCHEF

Valeri Naydenov
UTVECKLINGSCHEF

Jonas Vinblad von Walter
PRODUKTIONSCHEF

Åsa Nordmark
FINANSCHEF

Johan Torgerstad
HR-CHEF

Linus Romfelt
LOGISTIKCHEF

SUNPINE^{TM}

www.sunpine.se